

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enotopna petivrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni prometpoštno-hranilničnega urada šte. 824.797.

Štev. 9.

V Ljubljani, dne 1. marca 1906.

Leto XIX.

Pot je odprta . . .

Kakor smo že zadnjič povedali, tako se je zgodilo. Samo dan moramo popraviti. Zadnji „Domoljub“ je imenoval sredo; bilo je pa v petek krog enajste ure, ko je ministrski predsednik predložil poslancem načrt nove postave. Gotovo je marsikaj takega, kar bi si mi Slovenci želeli drugače. Tako je n. pr. na Koroškem in na Štajerskem z ozirom na število Slovencev premalo poslancev odločenih. Toda pomisliti moramo: zdaj nimajo Korošci nobenega poslanca; odslej jim je eden gotov; Štajerci imajo zdaj štiri; odslej dobé šest gotovih. Slovenci bomo imeli osem poslancev več. Trideset jih bo zbornica imela sploh več; torej dobimo samo mi več nego četrtno od njih. Da se oporekati marsikaj, ne pozabimo pa, da kdor dva zajca obenem lovi, ne vjame nobenega. Veleposestniki in sedanja gospoda po mestih pridejo ob svoje predpravice; to je najvažnejše. Ljudstvo bo v svoji splošnosti imelo besedo. Sovražnik ljudstva je, kdor bi zdaj nasprotoval. Kar se dá popraviti, naj poizkušajo naši poslanci. A neizrekljiva škoda bi bila, če bi

se popravljanje tako vodilo, da bi pri tem cela preosnova prišla v nevarnost.

Sedaj vladajoče gosposke stranke bodo hotele zvijsko podreti načrt. Štajerski liberalni advokate in ker žalibog zadnji čas trobi koroški „Mir“ v njihov rog, tudi Korošci utegnejo s kranjskimi liberalci potegniti v boju proti načrtu sploh; Štajerci premišljeno in Kranjci, „Mir“ pa iz neumnosti. Naj povemo še enkrat: kdor stoji na ljudskem stališču, mu mora biti taka preosnova, kot je zdaj predložena, tisočkrat bolj všeč nego nobena.

Rajše se razgovarjajmo o drugi, važnejši reči, kako bomo delali. Mesta na slovenskem ozemlju so zdaj mnogokje nemškega značaja. Z ljudmi jih zaklada Slovenec. Skrbimo, da se mu ne izgube. Predvsem pojdemo na delo in podpirajmo z vsemi močmi delavske organizacije. Če zanesemo med delavce zmisel za domovino, in če skrbimo, da se noben delavec ne odtuji po naših mestih, potem padejo tudi mesta tja, kjer imajo biti. Volivna preosnova prestavi vso politiško moč na ljudska tla. Kdor bo delal za ljudstvo, bo imel tudi kaj besede. Številke v načrtu ne pomenjajo še

nič. Življenje jim bo dalo šele delo. In pri tem delu nas ne sme manjkati.

Liberalni škrici, ki so dozdej vpili o narodu in narodnosti, se še brigali niso za delavca po mestih. Da bi bili podpirali njegove stanovske želje, da bi mu pomagali k trdnemu združenju v boju zanje, njim še na misel ni prišlo. Zato se seveda ni čuditi, da jih delavec ni poznal. Ko bi bil našel v svojih izobraženih in premožnih rojakih kaj opore, bi se jih bil držal v narodnem oziru in mesta bi ne imela takega lica kot ga imajo dandanes. Tako so pa naši kmetje zakladali mesta s svojimi ljudmi; tam so se pa ti odtujili.

V tem oziru bo novi čas vse izpremenil. Gospodje v fraku in cilindru bodo morali med ljudstvo ne kot voditelji, marveč kot skesani bratje, ki dozdej niso zvrševali svojih dolžnosti, če bodo hoteli imeti še kaj veljave. Če pa ne, se noben čuk ne bo zmenil zanje, in kakor dozdej liberalni škrici niso mislili na delavca in kmeta, ko so doslej govorili o narodu, tako pa tudi poslej, ko se bo govorilo o narodu, ne bo nihče mislil na liberalne škricice.

Političen pregled.

Državni zbor.

19. februarja je bila v državnem zboru razprava o odgovoru ministerskega predsednika glede ogerskih zmed, oziroma o njihovem vplivu na Avstrijo. Dogodkov na Ogerskem, o katerih poročamo spodaj, so se govorniki le malo dotikali. Mimogrede so nekateri govorniki obžalovali, da je bila krona prisiljena, poseči napram ogrskemu državnemu zboru po izrednih sredstvih, a obenem so govorniki izražali zadoščenje, da se je enkrat proti združenim ogrskim strankam resno nastopilo. Krščanski socijalec dr. Šajher je navdušeno govoril za enakopravnost vseh narodov na Ogrskem. Nato je bil v državnem zboru rešen zakon o družbah z omejenim jamstvom, in nato belgijska in italijanska trgovska pogodba. Petek 23. februarja je bil dan volivne predloge, velik dan v zgodovini Avstrije. Dedična seja, o kateri poročamo natančneje spodaj je bila zelo kratka, ker je v njej vlada samo predložila svojo volivno predlogo. Prve branje zakona o novi volivni preosnovi se bo pričelo dne 6. marca ter se bo izvolil odsek 48 članov. Ko bo ta odsek zboroval, bo jako malo zborničnih sej, dve ali k večjemu tri na teden, ostali dnevi pa bodo posvečeni delu stalnega obrtnega odseka, o preosnovi tiskovnega zakona, proračunskega odseka.

Volivna preosnova.

Važen dan

je bil 23. februarij letošnjega leta. Z napestjo so pričakovali neke nižji ampak tudi višji sleji ta dan, ki bo ostal v zgodovini Avstrije velik in neizbrisljiv. Že dolgo ni bila nobena seja pričakovana s tako napestjo, kajti vse čuti, da stoji država pred važne izpremembo, ki bo odločilna za našo bodočnost. Ob 11 uri je stopil Gavč pred zbornico z natančno izdelano vladno predlogo, glede splošne in enake volivne pravice, ki obstoji v tem, da bodo pripuščeni k zakonodaji vsi državljani, da bodo pripuščeni vsi na enak način, da ne bo razlike med narodi in med revnejšimi in bogatejšimi, da bo vsak volil naravnost moža, o katerem je prepričan, da bo pošteno zastopal njegove koristi v parlamentu. V koliko je Gavč ugodil zahtevam, naj nam poda današnje poročilo in poročila v prihodnjih številkah „Demoljuba“.

Vladna volivna preosnova.

Vlada je predložila državnemu zboru pet zakonskih načrtov o preosnovi avstrijske državne zbornice in sicer: 1.) načrt zakona o volitvi članov poslanske zbornice državnega zbora, 2.) načrt zakona glede državnozbornskega volivnega reda, 3.) načrt zakona o kazenskih določbah za varstvo volivne svobode, 4.) načrt zakona o državnozbornem zastopstvu in 5.) načrt zakona, po katerem se izpremeni poslovnik državnega zbora.

Razdelitev poslancev na posamezne dežele in med posamezne narodnosti.

V poslansko zbornico pride 455 izvoljenih poslancev, ki so po posameznih krovčinah razdeljeni na sledeči način: Za Češko

118, za Dalmacijo 11, za Galicijo 88, za Avstrijo pod Anizo 55 za Avstrijo nad Anizo 20, za Solnograško 6, za Štajersko 28, za Koroško 10, za Kranjsko 11, za Bukovino 11, za Moravsko 44, za Šlezijo 13, za Tirolsko 21, za Vorarlberško 4 za Istro 5, za Goriško 5, za mesto Trst z okolice 5 poslancev. Z ozirom na narodnosti pa je položaj takle: Doslej je bilo v državnem zboru 205 Nemcev, odslej jih bo tudi še 205; doslej je bilo v državnem zboru 87 Čehov, odslej jih bo 99; doslej je bilo 72 Poljakov; odslej jih bo 64; doslej je bilo v državnem zboru 10 Rusinov, odslej jih bo 31; doslej 15 Slovencev, odslej jih bo 23 (torej 8 več); doslej 19 Italijanov, odslej jih bo 16; doslej je bilo v državnem zboru 5 Rumunov, odslej bodo 4. Na Štajerskem so sodni okraji jako raztrgani in zloženi v kerist Nemcem. Meste Maribor je razdeljeno v dva dela. Na Koroškem so zloženi volivni okraji tako, da dobe Slovenci le en mandat. S tem si je hotela vlada pridobiti glasove nemške ljudske stranke. Slovanov bo v rovi zbornici skupno 230. Nemcev 205, Italijanov 16 in 4 Rumuni. 230 Slovanov bo torej skupaj stalo nasproti 225 Neslovanom.

Zakonski načrt novega državnozbornskega volivnega reda.

Novi volivni red stopi v veljavo, ko se razpusti sedanja zbornica. Volivci vsakega volivnega okraja so zase posebna volivna skupina; vsaka skupina veli po enega poslanca, samo v Galiciji so naredili Poljakom na ljubo v kmečkih občinah izjemo, da so iz 70 volivnih okrajev naredili le 35, ki volijo po dva poslance. Razdelitev je v škodo Rusinom. Pri sestavljanju volivnih okrajev se je, kolikor mogoče, ozir jemalo na davčno moč in kulturne razmere v dotičnih krajih. Poleg tega se je poizkušale volivne okraje razdeliti po narodnosti. Pri tem se je v raznih deželah z ozirom na različno razdelitev narodnosti, različno postopalo. Tako so si na Primorskem, Štajerskem, deloma tudi v Šleziji, na Češkem in v Bukovini prizadevali, združiti v volivne okraje take kraje, kjer izključno ali po veliki večini prebiva kaka narodnost. Tam, kjer se mesta ali večje občine v narodnem oziru ločijo od okolice so se napravili, kjer je bilo le mogoče, posebni volivni okraji. Od večjih mest je dobil Dunaj 28 poslancev, Praga brez predmestij 8, Lvov in Gradec po 4, Krakov in Brno po 3 druga mesta, izvzemši Trsta, na katerega odpade 5 poslancev, dobe po enega ali dva poslance. Za volišča veljajo občine in deli občine, ki so v razdelitvi volivnega okraja posebno omenjeni. Za občine, ki imajo 500 prebivalcev, so preskrbljena skupna volišča. Vsak volivec ima le en glas. Enakost volivne pravice se tedaj izrecno prizna. V načrtu ni določena volivna dolžnost.

Zakonski načrt o kazenskih določbah v varstvo volivne svobode.

V načrtu predlagane kazni so naperjene proti uplivanju na volitve in če se volivcem prepriči oddaja glasovnice, proti volivni slepariji, prepričenju določitve volivnega izida, proti kršenju volivne tajnosti in prepričenju

volivnih shodov. Za uplivanje na volitve se smatra: volivno podkupovanje, ako se koga k volitvi prisili in javno razširjevanje neresničnih reči, da se vpliva s tem na oddajo glasov. Kot kaznjivo prepričenje izvrševanja volivne pravice se smatra: protipostavna prilastitev tujih volivnih papirjev, pridrževanje istih, da jih volivec ne dobi v roke in prepričenje volivca, da ne more oddati glasu.

Načrt, ki se tiče izpremembe zakona o poslovnem redu.

Načrt, ki se tiče izpremembe zakona o poslovnem redu, obstoji bistveno v tem, da pospešuje rešitev vladnih predlog, na ta način, da se zanje določijo v poslanski zbornici gotovi dnevi v tednu. — Ti naj bi bili torek, sredo in četrtek, ves ostali čas pa naj bi ostal za drugo državnozbornsko delovanje. Zakonski načrt obsega tudi določila, ki olajšujejo postopanje pri interpelacijah. V gosposki zbornici bodo lahko vložili na predsednika ali kakęga ministra interpelacijo, če bo podpisana od deset, v poslanski zbornici pa, ako bo podpisana od 30 poslancev. Vsebina interpelacije se takoj naznani interpolovanemu in se sprejme v stenografski zapisnik, ne da bi prečitali interpelacije.

Absolutizem na Ogerskem.

Že zadnjič smo na kratko omenili, da namerava vlada razpustiti ogerski državni zbor in vladati toliko časa sama brez parlamenta, dokler se razmere na Ogerskem temeljito ne izpremene. In to se je minuli teden tudi zgodilo. Vlada je poslal vladnega komisarja Nirija v Budapešto s pismi, v katerih se zakonitim potom razpušča državni zbor ogerski. Ko so izvedeli za vladarjev načrt ogerski politiki, so takej sklicale stranke svoje seje, da se pogovore, kako postopati. Liberalci so sklenili, da bo liberalna stranka samo ugovarjala proti razpustu zbornice, združene protivladne stranke so pa sklenile, da se je treba kraljevemu pozivu upreti.

Z bajoneti razgnana ogerska zbornica.

Ko je vlada zvedela, da se združene stranke nameravajo upreti in ne bodo zapustile zbornice, je takoj preskrbela za varnost. Zgodaj zjutraj je že policija na široko obkolila parlament; 840 policajev na konjih in 200 peš; na trgu pred parlamentom pa je bilo postavljeno vojaštvo. Ob 9. uri se je napolnila zbornica, seja pa se je pričela ob 10. uri dopoldne. Podpredsednik Rakovski je naprej ugovarjal, da je parlament obkrožen od vojaštva in policije in da je tudi v parlamentu policija. Rakovski je predlagal, da se proti temu ugovarja, ker to ni nobeno postavno postopanje, ter da se kraljevo pismo vrne neodprto nazaj. Predlog je bil z velikanskim odobravanjem sprejet. Nato je prevzel podpredsednik Belgar predsedstvo ter je predlagal, da bude prihodnja seja 21. febr. Predlog je bil sprejet. Nato je podpredsednik sejo zaključil in poslanci so odšli. Pet minut po sklepu seje je prišla policija v zborovalno dvorano, na čelu ji polkovnik infanterije Fabricius s štirimi vojniki.

ki so imeli nasajene bajonete ter je prebral kraljevo pismo, s katerim kralj razpušča zbornico. Galerija je čitanje spremljala s strahovitim vriščem ter je pela Košutovo himno. Kmalu nato so zasedli vse hodnike državnega zbora vojaki z nasajenimi bajonetami, ki so kmalu izpraznili vse peslopje. Tudi uradniki so morali zapustiti poslopje.

Izjemno stanje na Ogerskem.

Dan razpusta ogerske zbornice ostane znamenit v zgodovini naše države in osebito Ogerske. Ogrski državni zbor ni vzel na znanje kraljevega pisma o razpustu ogerskega državnega zbora in sklenili so, da zopet zborujejo v sredo, kar pomenja že revolucijo, nepokorščino nasproti vladarjevim ukazom. Konec ogerskega državnega zbora je sicer proti vsem ustavnim običajem, a hladni razum nam pravi, da drugega izida skoraj ni bilo pričakovati. Nasilni razpust ogerskega državnega zbora pa tudi dokazuje, da je preteklo 59 let, ne da bi se bile izpremenile ogerske razmere. Ogerska je danes na tem, kakor l. 1848. Morebiti pomenja včerajšnji dan izpremembo ogerskih razmer. Kdo ve?

Papež o ločitvi cerke od države na Francoskem.

Papež je izdal na francoske katoličane okrožnico, v kateri naglašja, da se na Francoskem že dolgo časa nameravali in pripravljali ločitev cerke od države. Ločitev cerkvene države moramo posebno obsejati na Francoskem, ki si je pridobila v zvezi s katoliške cerkvi skozi stoletja svoje velikost in največjo slavo. Papež obžaluje kršenje pogodb, ljudskega prava in razžalitve, ki so jih povzročili apostolski stolici, ker se niso opirali na oblike in obzire, ki so navadni po mednarodnih običajih tudi nasproti najmanjšim državam in katere so osebito dolžni papežu in cerkvi. Nadalje obseja, da hočejo vzeti cerkvi velik del njenega premoženja, cerkva in zavodov, pobožnih ustanov in ustavljajo cerkvenim služabnikom plače, ki so se morale dajati iz potrebe, kot odškodnina za cerkveno premoženje, ki si ga je prilastila država za časa prve revolucije. Papež obžaluje, da bo škodoval zakon o ločitvi cerkve od države notranjemu miru Francoske, ki potrebuje osebito v sedanjih evropskih razmerah edinstvi vseh svojih sinov. Papež končno topla pozivlja francoske škefe, duhovščino in francosko vlado, naj branijo složne, vzajemno in velikodušno vero, ki jo hočejo na vsak način zatreti na Francoskem. Katoličani naj ostanejo edini z duhovščino, škofi in apostolsko stolico in naj uravnajo svoje javno in zasebno življenje take, kakor to določajo navki vere in krščanskega npravnega življenja.

Rusija.

Ruski ministerski svet svet je izjavil, da bodo izvedene volitve v gosudarstveno dumo, ki bo nekak državni zbor, pravočasno. Dume nameravajo sklicati v drugi polovici aprila. Sklenili so tudi, da bo odslej podvrženo izredno in vojno stanje najvišjim vladnim krogom. Iz Rige se poroča, da so našli tam v neki kleti 15 bomb. V vzhodno

morskih pokrajinah je mir; vendar se boje zopetnega izbruha nemirov. Ljudstvo oddaja slabo orožje, dobro pa skriva. V proštem poletju so razdelili agitatorji med ljudstvo 40 tiseč pušk. V Vladivostoku pričakujejo izbruha nemirov vsak čas. Še vedno se godijo tam neverjetne stvari. Bivši punt je povzročila odredba, da rezerviste odpuste domov šele prihodnjo spomlad. Potem se je pričelo odpošiljati rezerviste domov, na njihovo mesto so pa prišli bojevniki iz Port-Arturja, čeravno se jim je osemmesečna služba zaračunala kakor osemletna in so bili torej že davno svobodni vsecega službovanja. Sedaj mrmrajo in je že tekla vsled tega kri dveh častnikov. V Peterburgu so prijeli šest revolucionarjev, ki so imeli skrito veliko množino smodnika in patron ter več bomb. V Kijevu so zaprli 8 oseb, ker so z grozilnimi pismi izsiljevali denar. Takale in podobna poročila prihajajo iz Rusije, ki nas pa sedaj nič več ne vznemirjajo, ker smo se nanje čisto navadili. Upamo, da se bodo s sklicanjem gosudarstvene dume povrnilo v Rusijo prejšnje razmere.

LISTEK.

Pozno a ne prepozno.

Poljski spisal Wladislaw Strowski. Poslovenil F.

IV.

Po Antonovem odhodu so nastali pri nas prav žalostni časi. Oče je bil venomer žalesten in pobit. Že prej je bil bolj redkobeseden, zdaj pa včasih po cel teden z nama ni spregovoril besedice. Gospodarsko delo ga ni veselilo tako kot prej. V krčmo tudi ni zahajal in če je le kdo omenil gostilničarja, se je ves stresel in kri mu je šnila v glavo.

Kadar je šel kdo v bližnji trg, smo mu naročevali, naj vpraša na pošti, če je za nas kake pismo, a vse pričakovanje je bilo zaman. Parkrat je šla tudi Marica vprašat k Lizi, če Janko kaj piše in če kaj omenja Antona. Janko je sicer pisal večkrat a o Antonu ni bilo v njegovem pismu nikoli niti besedice.

Minila je jesen in zima in gorki soladni žarki so raztopili zadnji sneg. Vse se je začelo zeleneti in začelo se je za kmetovalca zopet delo na polju. Vedno težje smo pričakovali kakega pisma od Antona.

Nekega deževnega in viharnega večera petrka nekdo na vrata. Marica je šla odpirat in v hišo je stopil ves premočen občinski sluga. Silno smo se začudili in skoraj prestrašeni vprašali, po kaj je prišel tako pozno in v takem vremenu.

„Bil sem na pošti in prinesel še vam pismo od Antona, ki vem, da ga že dolgo pričakujete.“

Oče je poskočil kot bi ga bil s šilom zbedel in hlastno pograbil pismo, ga obračal na vse strani in ga ogledoval, kot bi ga hotel

z očmi prodreti. Ko se je nekoliko umiril, je še le spoznal v kaki zadregi je, ker ne zna nobeden brati.

„Kde mi bo pa zdaj pismo prebral? Še nocoj grem k županu ali pa k organistu.“

„Kaj pa mislite?“ začudil se je občinski sluga, že precej postaren mož, ki pa tudi ni znal brati, „v takem vremenu okrog hoditi bi bilo silno nespametno. Saj lahko počakate do jutri, taka neglica pa vendar ni.“

Oče se za te besede ni veliko zmenil in se začel napravljati, da bi odšel od doma. Zdjaj pa se oglasi Marica:

„Dajte meni pismo, ga bom jaz prebrala!“

Oče je gledal z največjim začudenjem, ko je Marica odprla pismo in začela glasno čitati:

Predragi oče!

Gotovo se Vam čudno zdi, da Vam tako dolgo nič ne pišem. Morda me imate za malomarnega in nehvaležnega sina, ki je pozabil na svojega očeta. Toda temu ni tako. Nisem še pozabil na Vas in tudi ne bom, ljubim Vas pristrojno kot sem Vas ljubil prej, a kako naj Vam pišem, ko ne znam pisati. Ne zamerite, preljubi oče, če Vam bom takoj v prvem pismu kaj povedal, kar bi Vas morda zadelo kot očitane in Vas zato žalilo. To storim radi mlajšega brata, da tudi on ne bi kdaj trpel tako, kot trpim jaz radi tega, ker nič ne znam. Opisati Vam hočem nekoliko svoje življenje pri vojaki.

Ko sem prišel sem, sem nosil glavo po koncu in o tem nisem maral dosti slišati, da je treba ubogati in predstojnike spoštovati. Toda pri vojaki je stroga pokorščina in red. Kmalu so mi nategnili ušesa in me naučili pokorščine. A to še ni bilo najhujše. Še slabše se mi je pričelo goditi, ko smo začeli hoditi vsako popoldne v šolo, ker nisem znal ne brati ne pisati. Ko so starejši to zvedeli, so začeli z menoj pometati, me zasmehevati in delati z menoj kot z neumne živino. Ko smo se včasih vračali z vežbališča in šli mimo hiše, kjer je bil kak napis, so klicali in se norčevali:

„Vidiš kaj je tam le lepega! Preberi no še nam! Kaj je pa zapisano?“ Navidez sem se posmeheval temu zbadanju, a v resnici mi je krvavelo srce in s krvavimi solzami bi bil objokoval svojo mladost, ki sem jo zapravil ponajveč v krčmi pri pijači in plesu. Naučil sem nisem nič, ker sem mislil, da mi ni treba ničesar znati, ker bom dobil po očetu posestvo. A temu ni tako! Rajši bi bil sin ubogega bajtarja, samo da bi znal brati in pisati. Čujte kaj se mi je prigodilo pred dobrim mesecem.

Poročnik me je poslal z dnevnim poveljem k stotniku. Bil sem v veliki zadregi in sem pokerno javil, da ne vem kje stanuje gospod stotnik.

za občino, da se strankarjem in sebičnem ne pusti priti do moči v občini? Alini potrebna zveza vseh poštenih mož, da se razbije moč krivice in nasilnosti? Če pri volitvah ne bodo zmagali naprednjaki, proč od Rima bombovci, še iz tega ne sledi, da bodo dobili občine v oblasti Nemci. V kratkem bodo razglašena imena kandidatov za občinske volitve. Takrat bo lahko vsak nezasepljen in pameten človek spoznal, da je bile vse vpitje liberalcev o izdajstvu sama sleparija!

g Zloraba sv. vere! Tretja bomba. Ta bomba je nabasana s samimi smrdljivimi snovmi in zato ne maramo mešati tega smradu. Katoličan ve, kaj mu je Rim, in zakaj se ozira v Rim. Kdor je take neumen, da verjame, kar proč od Rima bombovci klepečejo, mu ne moremo pomagati. Naj gre proč od Rima in naj pripozna za svojega poglavarja v verskih rečeh Schreya, Trevna ali kogar hoče!

g Prodani delavci! Četrta bomba. V tej bombi so nabasane take neslanosti in neumnosti, da se nam ne zdi vredno odgovarjati nanje, zlasti, ker so delavci sami dosti pametni in bodo tako protibombe vrgli nazaj v naprednjake, da jim bo po ušesih zvenelo še po volitvi!

g Volitve so tu! Zavedni volivci, od vas je odvisno, ali bo še nadalje gospodovala v občinskem odboru stranka, ki hoče proč od Rima, od katoliške cerkve. Veste vsi, zakaj gre v tem boju. Zato se pa na dan volitve izkažite vi kot odločno katoliški možje. Pridite k volitvam vsi — nobena sila vas naj ne vstraši — in volite enoglasno može, ki vam jih je priporočila slovenska ljudska stranka. Pridobite pa tudi med svojimi znanci in sosedi one, ki so jih morda z nesramno genjo proti g. župniku preslepili liberalci, odprite jim oči, da bodo spoznali, kje je resnica in kje laž!

g Volitve se bodo vršile dne 6., 8. in 10. marca v prostorih g. Pečivavšeka nasproti kolodvoru. V torek, 6. marca bodo volili volivci podobčin in sicer voli podobčina jeseniška od 8. ure dalje, podobčina Hrušica ob 11., podobčina Sv. Križ ob 2. uri popoldne, podobčina Plavški Rovt ob 3. uri popoldne. Tretji razred voli v četrtek od 8. ure dalje, drugi in prvi v soboto. Opozorjamo volivce, da bodo prišli pravečasno na volišče. Bodite oprezni zlasti na dan volitve, ker liberalni hujšakci bodo skušali vse z zvijačo in drugimi sredstvi, da bi kakega našega volivca premotili ali odvrnili od volitve. Odločno pa mirno storimo na dan volitve vsi svojo dolžnost kot krščanski možje in uspeh nam je zagotovljen!

Iz kranjskega okraja.

g V Šmartnem pri Kranju je priredilo ondote izobraževalno društvo na Svečnico in naslednje nedeljo igro „Doktor Vsezna in njegov sluga Stipko Tiček“. Igralci, ki so po večini novinci, so prav dobro rešili svoje ulege. — Za pustno nedeljo pa so pripravili in igrali igro „Urban Smukova ženitev“.

g Hranilnica in posojilnica v Šmartnem pri Kranju uraduje vsake nedeljo po krščanskem nauku in vsak ponedeljek dopoldne v župnišču. Hranilne ulege obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %; posojila pa daje na poroštvo po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo po 5%. — Ustanovljena je za občine: Stražišče, Mavčiče in sv. Jošt.

g Male sitarske statve je napravil pred kratkim nek Stražičan za deželni muzej v Ljubljani. Narejene so prav lično, in opremljene z vsem, kar rabijo sitarji pri izdelovanju sit. Kdor jih želi videti, najde jih v muzeju.

Iz kamniškega okraja.

g Sokol v Kamniku je zavovilil, ker ga je „Domoljub“ za njegove skrite krepeljčke vščipnil. Ljubi Sokole, povej ne, kdo je začel prvi izzivati. Sokolci so bili to. Kaj se ne spominjate več 26. decembra 1905. Zakaj vas je moral neki trgovec v železniškem vozu pokregati? In če je tedaj „Domoljub“ prišel s stvarjo na dan, smo mu le hvaležni, da vsaj veme kakšno politično barvo ima sokolsko perje. Da bi dotični dopisnik mislil škodovati vaši veselici, je besa; zakaj dotični trgovec za nje še vedel ni. Sicer pa kot sokoli kažete jako male kerajže, ako si ne upate na dan s svojim političnim stremljenjem. Narodno zavednost dr. Krautovo in Koschierjevo le hvalite, saj vemo, da sami ne verujete, kar pišete.

g Petkovo družbo pri Petru imenovati telečjo družbe, se zdi kamniškim nadutim liberalcem „višek nesramnosti“. A tako? pe takem obnašanju, kakor se zabavajo liberalci v petkih, vi sedite ugled in zaslužnost mož. Povejte nam, prosimo sami, kako ime zaslužije oni ugledni (?) možje, ki se vsak petek maste pri Petru s telečjo glavo, ter na tako nizkoten in nesramen način žalijo versko zavest poštenih meščanov. Sram vas bodi!

g Kar je prinesel »Domoljub«, povdarjamo še vedno in pritrđiti nam mora cele vsak naš nasprotnik, ako neče biti hinavec. C. kr. uradnik in celo pri referati c. kr. politične oblasti — hkrati agent zavarovalnice; zveze med tema dvema službama zastoj iščemo, radovedni smo le, ako jo višja davčna oblast najde. To smo

pisali o g. Ravnikarju, zaslug za mestno upravo pa nismo omenili, ker veme zanje tako male, kakor dopisnik, ki ga zagovarja. Je li morda tudi on član zgorej imenovane družbe? Kaaj? In to zasluga?

g »Sl. Narod« se jezi, da se je v Kamniku agitiralo za volitve trg. zbrtne zbornice. Le počasi, da ne pridemo mi na dan s kakimi lažmi in silami so agitirali kamniški liberalci, njim na čelu znani Jože iz Laškega za liberalo listo.

g Gosp. c. kr. poštarja v Kamniku vprašamo: Je li njemu znano, kako je dobil liberalni kandidat trg. in obrtne zbornice Fajdiga v roke volilne glasovnice, katere je nosil na Crni in v Stranjah sam po hišah in pobiral podpise z raznimi obljubami? Pričakujemo od g. c. kr. poštarja odgovora.

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

Katol. slov. izobraževalno društvo v Velikih Laščah je imelo ne 4. febr. svoj občni zbor. V preteklem letu je priredilo društvo 8 predavanj, 2 gledališki predstavi in 2 zabavni tomboli. Za načelnika je bil zopet izvoljen g. Anton Škulj, pesestnik z Griča. Iz Ljubljane je prišel na občni zbor g. dr. Evgen Lampe, ki je zanimivo predaval o volivni reformi o žalostnih verskih razmerah na Francoskem in o avstrijsko-srbski carinski vojski. — V nedeljo, dne 11. febr. so pa fantje izobraževalnega društva prvič nastopili na odru. Izvrstno so predstavljali ob obilni udeležbi igro „Kmet Herod“, katero so v nedeljo 18. febr. ponavljali. Najbolje jo je pogodil Gašper. Pri obeh predstavah je z dobrim uspehom nastopil novo oživelni možki pevski zbor, ki se je v kratkem času pod marljivim vedstvom g. organista Antona Zavodnika izvežbal za vsak javen nastop. Le vstrajno naprej!

† Anton Pogorelec. Zopet žaluje ribniška dolina ob odprtem grobu enega svojih najboljših mož. Pred nekaj dnevi smo namreč spremili k zadnjemu počitku blagega Antona Pogorelca, ki mu je huda srčna hiba združena z vodenice po večmesečnem trpljenju pretrgala nit življenja. Ker je bil rajni Anton zvest naročnik in marljiv bravec „Domoljuba“ naročen je bil tudi de zadnjega na „Slovenca“, zato je prav, da se ga tudi „Domoljub“ spomni ob njegovi smrti. Pokujmi Anton Pogorelec je bil še eden enih starih mož, ki jim novodobnognili liberalizem ne more do živlega. Trdno uverjeni o resničnosti Kriščevih načel se je za iste tudi vedno boril in jih častno zastopal take

v javnem in zasebnem življenju. Kljub temu, da mu je njegov stan — bil je kovač — nalagal obilo posla, je vendar dobil časa, da je mogel skrbno zasledovati razvoj novodobnih političnih struj. To se je pokazalo v zadnjem času, ko je vsled bolehavosti meral odložiti raz sebe težek jarem gospodarstva in ga prepustiti svojemu vrlemu sinu. Sedaj je imel še več prilike, da je mogel tem marljiveje zasledovati naše javno življenje. Kako žalosten je včasih tožil o posirovelosti naših liberalcev, posebno naših nemških. Imel je precejšnje politično izobrazbo, bil je mež vedrega duha. V prejšnjih časih, ko je še gospodaril, je bil dolgo časa občinski odbornik, bil uđ raznih komisij, ponujali so mu tudi občinski stolec, katero čast je pa v svoji skremnosti odklonil, akeravno bi bil zato kaj pripraven. Njegova moška beseda je povsod imela svojo veljavo. Ljudje so ga spoštovali in cenili kot modrega moža, ki je znal vsacemu biti na strani, ki je znal dati pametnih nasvetov, k njej u je vse prihajale ob raznih stiskah. Imel jn odprto srce in odprte roke za trpečega brata. Z marljivostjo in z umnim gospodarstvom si je pridobil precejšnje premoženje. Koliko je razdelil posebno med reveže, o tem ne govorim; omenim naj le, da je podružnica njegove rojstne vasi — Goriče vasi — najlepša cele obširne ribniške župnije in to večinoma po njegovi zaslugi. Oltarji, križev pot, ki ga je sam plačal, tlak, zvonovi — to vse priča o njegovi veliki ljubezni do cerkve M. B. v Goriči vasi. Kaj čuda, da je teliko žalovanja oa njegovi smrti. Poštene krščansko je živel rajni Anton in zato tudi krščansko umrl. V naročju svoje edine hčere je izdihnil po večmesečnem hudem trpljenju svojo plemenite dušo. Pogreb je bil naravnost veličasten. Vsa domača vas, mnogo iz sosednih vasi in iz ribniškega trga so ga spremili na zadnji poti — mnogi polni hvaležnosti do rajnega „očeta“. Pokopal ga je č. g. dekan Dolinar ob szistenci treh gospodov duhovnikov.

Blagi Anton: mir in pokoj Tvoji plemeniti duši!

d Za novega župana občine Lužarje je bil po smrti Jožefa Grudna izvoljen gospod Anton Žužek iz Jakičevega. Po kratki dobi svoje izvolitve je pokazal, da ga je resna volja delati za blagor ljudstva in da hoče hoditi po stopinjah svojega prednika.

d Umrl je dne 21. februarja župnik Jakob Merc v Skocijanu pri Turjaku. V najboljših letih je bil položen k večnemu počitku.

d Liberalne laži iz volivne borbe. Da so liberalci mejstri lažij, je že sploh priznana stvar, vendar se pa v tej

stroki včasih povspnejo do občudovanja visoke stopinje. Tako smo izvedeli, da je znani odlični liberalce v svojem kraju nesramno lagal lahkovernim ljudem, da naj le volijo Drobniča, ker kdor voli njega, ne plača nadalje nikakega davka, četudi bi Drobnič izvoljen ne bil. Bedarija! Ne volite Šukljeja, lagali so dalje, če bo izvoljen on, podražil se bo „Fermentin“. — Neki mož je obetal, da se spravi nad župnika, ker je rekel, da je Suklje tudi kmet, med tem ko je „Domoljub“ pisal, da je Suklje grajščak; seveda grajščak nima nič opraviti s kmetovanjem!

d Doktorjev nel tako je vpil potiški Rus. Pa se je hitro izpreobrnil. Prav pohlevno je prišel poslušat novopečenega doktorja Lavrenčiča v Sodražico, ki je govoril o stvareh, ki bi jih moral Rus kot župan že vedeti, ko je še Aplencarjev študent cvrinal po šolskih klopeh.

d Vun ž njimi! to je bila parola v Loškem potoku. Vun iz občinskega odbora s Sukljejevimi volivci! Ta korenita liberalna odločnost je naklenila kandidaturo mežu, ki niti brati ne zna. Ker je bil liberalni kandidat, je moral tudi liberalno veliti, toda težava, brati jih ni znal liberalnih kandidatov, zato se jih je meral na pamet učiti, kar pa za staro glave tudi ni prijetno in lahko.

d Liberalne tretjerednice so v Loškem potoku. Slišali smo, da so tam za goro tretjerednice najboljše zagovornice liberalcev. Morda začnejo ta post hoditi mesto na Tabor v Travnik opravljat svojo pobožnost.

d Kmečka roka nam je pisala medro misel. V prejšnjih časih so se ženili in možili predpustom, ker je čas za to in se nič ne zamudi. Zljaj je pa predpustom skoro ni poroke. Vesele in radujejo se rajši ob času najhujšega in najnujnejšega dela.

Iz litijskega okraja.

d V Št. Lambertu je dne 15. t. m. umrl I. Baš, star 91 let. Redka visoka starost! Živel je zmerno. Bil pa je tudi delaven in blag mež. Bodi mu zemljica lahka! — 14. t. m. se je tukaj zopet pričeti semenj prav dobro obašel. Prignane živine je bilo okrog 200 parov. Tudi kupcev je bilo precej. Pa želebi bi jih bilo še več. Torej pebrigajte se 22. majnika t. l. in pridite kupovat našo dokaj lepo živine.

d Iz Štange. V soboto, dne 10. t. mes. smo tu pokopali Marijo Žust, mater gg. kaplanov Jakoba in Ignacija Žusta. Bila je blaga žena. Trpela je veliko in dolgo na želodčnem kataru. Pogreb je bil lep. Ljudi je velike spremile pokojnico k večnemu počitku.

d Vače. Cerkev sv. Križa na Slemšku bo debila v tem postu tri nove oltarje. Tudi več drugega popravila se bo izvršilo. Častivci sv. Križa se prijazno prosijo, da bi se v obilnem številu udeleževali pobožnosti, katera se bo opravljala vsak petek v postu ter s kakim darom pomagali revni cerkvi, kajti stroški so ogromni, denarja pa še mnogo primanjkuje.

d Prežganje. Ta je pa iz predpusta za post. V Volavljah se je oženil pošten fant. Ko so vozili balo v Štango, so mu dekleta, ker so imeli fantje drugje posla s to stvarjo, postavile mlaje, pot z vrvo prepregle in zanjo zahtevale odkupnino. Po dolgem „glibanju“ so požumne Evine hčere dobile zahtevano odkupnino, odpele vrv in pustile balo naprej. Bogve, kam bodo denar obrnile; ali ga bodo po zgledu fantov zapile, ali pa kupile kaj prav lepega!

d Trebeljevo. Dne 14. februarja so bile v občini Trebeljevo, ki obsega tri fare: Prežganje, Stango in Janče, volitve občinskih mež Izvoljenih je 18 poštenih, značajnih katoliških mež. Slišalo se je, da mislijo Stangarji, izmed katerih nekateri cikajo na liberalno plat, baje našutani od nekaterih liberalnih šmartinskih birtov in štacunarjev, vreči stari odbor, vendar ni bilo nič hudega. Za župana bodo volili odborniki značajnega, vestnega in skrbnega sedanjega župana gospoda Jožefa Galé, ki že 13 let v splošne zadovoljnost opravlja ta posel. Cuje se, da se brani te časti radi velikih skrbi in sitnosti, ki jih prevzroča županstvo. Upame pa, da se bo še nadalje žrtvoval, če mu vsi odborniki izkažejo svoje zaupanje, za blagor občine. Velike skrbi napravlja sedaj županstvu zidanje nove šole v Stangi. Županstvo je dolžno čuvati davkoplachevalce pred velikimi nakladami. Nekateri pa mislijo, da če se za šole več potresi, raje kmet vidi. Dolej je sedanji župan redno skrbel za kmete in getovo bo tudi zanaprej.

d Javorje. V noči od sobote na nedeljo — 18. februarja — je neznani lopov oropal znamenje sv. Antona in lurške Materice Božje. Razbil je vrata ter pušico in denar pobral.

d Radeče. V pedružnični cerkvi na Vrhovem so hoteli neznani tatovi v terek ponoči oropati pušico. A psi se jih začutili in cerkvenik jih je pregnal. Vzel je pušico. V njej je bilo nekaj nad goldinar denarja. Cerkveni tatovi postajajo čimdalje predrzejši in se množe kot neveste predpustom.

d Polšnik. Lepo se je izvršila tridnevica 9, 10. in 11. t. m. v čast lurški Materi Božji v novi farni cerkvi. Več poroča o tem litijski romar. Omenjame, da se je sklepa udeležila polnoštevilno tudi dekliška Marijina družba s Save — Kdo bi si mislil, da bo na starost po zakonu za-

brepnca tudi 61 let stara Uršula Vedenik, ki je bila rojena na sv. Stefana 1844. In vendar je res. Zato pa je izbrala za ženina Stefana Brinarja, rojenega 22 dec. 1849. Ljudje se muzajo in pravijo: Tacega pa še ni bilo pri nas. Mi pa pravimo: Bilo srečno!

d Iz Bele Krajine, 25 februarja. V številki 5. prinesel je „Domoljub“ na strani 72 to-le belokranjsko novico: „Zaprli so v Crnomlju neko sleparico iz Podzemeljske fare, ki je naenkrat imela polno denarja. Preje se je delala, da je že na pol svetnica, sedaj pa se je pokazalo, da je vzdignila na posestnikov račun 3000 gld. in se „nobel“ vezila okrog“. Od te novice je resnično le to, da so dotično dekle res zaprli in sicer 16 januarja in da je bila zaprta do 22. febr. in sicer v preiskovalnem zaporu najprej v Crnomlju in potem v Novem mestu. Imeli sta opraviti z njo dve sodišči. Poklicali sta sodišči mnogo prič, a sleparije ali goljufije ji niso mogli dokazati in zato jo je Novomeško okr. sodišče oprostito, ker ji niso mogli dokazati in spričati nobene hudobije. Gospodar sam, o katerem se trdilo, da ga je osleparila za 3000 gld., je izjavil, da to ni res in njegova žena je celo prisegla, da nima njihovega denarja niti vinarja. In vendar so gospodarju preiskali hišo, cenili mu vse premoženje in mu slednjič postavili še varuha. In to možu-pošte njaku, o katerem ne more dokazati nikdo kake hudobije! Zaradi nje pa sta bila pred sodiščem obdolžena cele dva župnika goljufije in zakaj? Zato, ker sta vzela od omenjenega dekleta za svoje cerkve nekaj denarja, katerega je njima darovala popolnoma prestovoljno, ne da bi jo bil kdo kaj presil in ker sta bila prepričana, da ima pošten in pravičen denar. Kakor se zdi, je bila menda največja hudobija od omenjenega dekleta ta, ker je darovala svoj peščen denar cerkvam! Toliko pravici in resnici na ljubo, ker se je v tej pravdi govorilo po vsaj Beli Krajini in je nastopilo mnogo lažnjivih prič. G. dopisniku pa bi svetovali, da naj bo drugikrat malo bolj previden s svojimi novicami in naj ne veruje vsega, kar ljudje govore.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Smarije. Izobraževalno društvo se prav krepko razvija. Število članov je narastlo čez 50, za naše razmere veliko. Imamo bogate knjižnice, ki pa ne počiva, ampak se prav pridno tudi knjige prebirajo. Tekom enega leta smo imeli 8 predavanj in 5 predstav. Pri vseh, zlasti pri zadnji predstavi na pustno nedeljo, so tudi fantje pokazali veselje in nadarjenost za igre. Posebno sta nas ta dan razveselila novi moški in mešani pevski zbor; neutrudljivi

vodja g. Ferbežar je lahko ponosen nanju. Upanje imamo, da nam kmalu tudi tamburaši zabrenkajo. — Pet naš poročni par je štel skupaj 106 let. Bile srečno! — Napredno „Bralno društvo“ si je naročilo (da bi skrile svoje farbo) poleg „Naroda“ tudi „Slovenca“. Začasni upravitelj tega društva pravi, da bo isto takej javno naštopilo, kakor hitro bo članov za cel odbor. Je pač smola na svet! — Prizadnjih volitvah za trgovsko zbornico sta si dva Ivana veliko prizadejala za glasovnice, pa sta žalibog zauranje doma pozabila.

d V Želimljah smo prižgali Luč. Naša lepa delinica, katero straži na vzhodu gora sv. Abacija, na jugu Kurešček na zapadu Gole in na severu barska ravan, je bila doslej malo preveč zastražena. Toda zbrali smo se fantje in mežje in smo rekli: Kaj? Ali nas je šlo nekaj samo zato v Ameriko, da smo prinesli telarje nazaj? Ne. Mi hočemo tudi ameriškega naprednega duha, mi hočemo izobrazbe in omike, društva, kakor smo jih videli onstran morja. Začelo se je gibanje. Mežje starega kopita so pomišljali in zmajevali z glavo. Toda mi smo budili in kresali ogenj in ga tudi ukresali. Na pustne nedeljo nam je prišel odlok od c. kr. okrajnega glavarstva, da so pravila našega društva potrjena in zagorela je vesela Luč om'ki, napredku in pošteni zabavi sredi naše doline. I. volil se je odbor in za predsednika je bil izvoljen mladenič Jožef Lipovec, Mavec Jožef pa za podpredsednika. Posestnik, mlinar, trgovec Alojz Perčič je voljen blagajnikom, njegov namestnik Lenič Jernej. Tajnikom je izvoljen Fr. S. Finžgar, knjižničarjem Traven Francišek, namestnikom Hribar Franc. Udov imamo že toliko, da je bila društvena soba napolnjena, in čuli smo že predavanje o starih Slovanih. In mi smo veseli, da se je zasvetila naša Luč v javnosti na pustno nedeljo. Pust — navadno praznik maškar in šem, pri nas pa ostane ustanovni dan izobrazbe, omike in poštene zabave. Torej kar nas je dobre volje in vnetih za poduk v in okrog naše doline — pridite k „Luči!“

d Iz Suhe Krajine. Pač smo mislili, da ga ne bo v Suhi krajini nobenega, ki bi ne hotel protestirati proti lečitvi zakona. Pa glejte, dva sta tako medra, da se nista hotela podpisati. Vzrok je pač globoka liberalna učenost in pa tista nesrečna seja, v kateri je občinski odbor sklenil, da se napravi občinska naklada na žganje. Vsak količkaj razumen človek odobrava ta sklep občinskih odbornikov. Všeč pa ni bilo seveda v prvi vrsti tistim, ki ga predajajo, posebno eden se je kar penil od jeze, zato je pa pokazal pri drugi seji svoje junaštvo, ki ga

pač mora obsojati tudi najbolj zabit liberallec. Vi pa, katoliški mežje, pokažite svoje prepričanje pri vseh priložnostih. Proč z reformacijo zakona! Proč z liberalci! Proč z žganjem!

d Iz Ambrusa. (Naklada na žganje-poselske bukvice.) Tudi naša občina je vpeljala davek na žganje. Gospodarji, ki imajo pametne glave in srce na pravem kraju so ga odločno zahtevali in se tudi zmogli. Seveda prijatelji meric in dobičkaželjnosti se nasprotovali. Čemu pa se je vpeljala občinska naklada na žganje? Zato da žganjepivci plačujejo na mesto nas občinsko naklado. Glejte veliko ljudi pride k nam iz drugih fara ob nedeljah in praznikih. Ali niste slišali, kako vpijejo in kolaejo v žganjarnah celi dan? Popoldne, ko je treba iti k nauku, tavaje te pijane muhe proti domu. Ti bodo plačevali od vsacega litra žganja 8 h občini. Čem več spijejo, tem več bo dobila občinska kasa. Res je, da tudi drugi, ki kupujejo žganje za delavce bodo plačevali ta dac, ali tega se ne smemo ustrašiti. Prav je rekel pri občinski seji eden svetovalec: „Če plačam občinsko naklado pri žganji, ki ga kupim za delavce ne bom iste plačeval pri davkih.“ Ako se popolnoma ne zabrani, se vsaj omeji pijančevanje, pohujšanje. Naj bi nam le sledile druge občine, v edinosti je moč. Omenim naj le, da c. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem strogo zahteva od vsacega gospodarja poselske bukvice in zglasitev pri županu. — Opustitev tega kaznuje z globo od 2–10 K. Torej pozor gospodarji!

Notranjske novice.

Iz vipavske doline.

n Občni zbor „zveze katol. slov. nepolitičnih društev v Vipavi“ se vrši v nedeljo 4. marca t. l. v dvorani g. Štefana Hrib v Vipavi. Začetek ob 4. uri popoldne; dnevni red po pravilih. Vsako zvezno društvo naj pripravi kratko poročilo o delovanju in stanju društva za preteklo leto. Udeležba bodi, kolikor le mežno polnoštevilna. Lepo bi bilo, če bi nastopili iz zveznih društev deklamatorji ali govorniki. Letnina se bo pobirala na občnem zboru in znaša za vsakih 20 članov po eno kreno. Torej na veselo svidenje v nedeljo dne 4. marca!

n Občni zbor „katoliško-političnega društva v Vipavi“ se vrši isti dan t. j. v nedeljo 4. marca t. l. „pri Hribu.“ Začetek ob 5. uri popoldne, dnevni red po pravilih. Uredijo naj se zapisniki naročnikov „Domoljuba“ in izročijo tajniku, če mogoče tudi denar. Upati je velike udeležbe od strani vseh naših somišljenikov, zato naj se krepko

poagitira med njimi. Občni zbor bo važen tudi glede na bližnje volitve v deželni in državni zbor. Zato na noge! Posebna vabila se ne izdajo in zadostuje ta oklic v našem glasilu.

n Tata Hrovatin so izgubili eno šaržo. Nehali so biti častni občan črnoverški. Dr. Tavčar je hotel pe vsi sili, da naj bodo in ostanejo častni občan črnoverški. Na Dunaju so pa rekli, da ne smejo biti, ker bi utegnile preveč časti škodovati starim ranam našega tatata. Upravno sodišče na Dunaju je namreč izvolitev razveljavilo kot protizakonito in sicer na pritožbo nekaterih Črnoveršcev pe dr. Šusteršiču. Hvala ti lepa, dragi Dunaj, da taka lepe skrbiš za zdravje našega ljubljenege tatata!

n Imenitna novica iz Šmarja na Goriškem. Sredi mesca februarja se je ubil v Šmarji nek pijanček. Preveč ga je debil pod klobuk in padel je pod težo krutega alkohola in se ubil. Toda ubogi pijanček še po smrti ni imel sreče. Oni, ki so ga nesli k večnemu počitku, so bili tako pijani, da so mitveca trikrat prevrgli na tla. Nazadnje so ga morali sorodniki odnesti na pokopališče, drugače ne bi bil prišel do miru in pokoja. Pa je res hudo; v življenju prevračati se, po tem pa še po smrti ne imeti miru.

n Ubogi Planinci! Gospod Janeza tam doli ob vodi vi redite, ker mu nosite žito v mlin. Za vse to pa vas on „gajžlja“ in vi mu morate pokorno slediti, kamor vas on komandira. Nezadovoljni ste z najnovejšim častnim občanem Nosanom — in vendar ste ga merali veliti, ker je gospod Janeza take hotel. Ubogi Planinci, ki še svojega prepričanja ne smete imeti in morate poljubljati roko njemu, ki vas „gajžlja.“ Koliko stroškov ste že imeli radi gospoda Janeza, ob pet vas je pripravil in vendar morate še vedno take plesati, kakor vam on — gode. Ubogi Planinci!

n Učitelje, kakor sme slišali, zelo boli in peče, ker jih je parkrat „Domoljub“ malo okrcal in po zasluženju. — Kaj pa je vse delal z možmi naše stranke, zlasti pa z vipavsko duhovščino ranjki učitelji Silvester. Kako grdo jih je blatil po „Narodu!“ Učitelji pa so si zadovoljni meli roke in rekli: „Fajn jih daje!“ Zdaj pa, ko se je ost obrnila okoli, zdaj pa učitelji javkajo in nam očitajo, da nimamo nič krščanske ljubezni in da smo podli ljudje. Pa ste res čudni ljudje vi — učitelji!

n Kdaj bodo začeli plačevati Vrhpoljci svojo šolo, tega navadni ljudje ne vedo. Toda saj ni treba vedeti, saj bodo čutili še prezgodaj.

n Vrhpoljci so jako požrtvovalni. Revni so sicer, preobloženi so z raznimi dokladami in davki, a v kljub temu

se izdali nad sto kron za diplome častnih občanov. Vse prav to, samo bojimo se, da ne bi jih ta njih požrtvovalnost — požrla.

n V Šturji je priredilo katoliško izobraževalno društvo v nedeljo 18. februarja predpustno veselico, ki se je vrlo dobro obnesla. „Dekliška zveza“ je igrala šaloigro: „Češ'ca kave“, mladeniči pa burko „Trije tički“. Dvorana je bila natlačeno polna. Petje je vspelo izborna. Vse je šlo zadovoljne domov. — Čujemo tudi, da se pripravlja v Šturji za velike noč spevoigra „Kovačev študent“, katero ravnokar vglasbuje domača moč. Pričakujemo lepo delo.

n Lepa slovesnost na Slapu. Dne 18. f.br. je bil za Slap vesel dan. Blagoslovljena je bila na dan nova zastava Marijine dekliške družbe. Najpoprej je imel g. župnik iz Podrage lep govor, v katerem je navduševal Marijine hčere za zvestobo do Marije. Potem je domači g. župnik blagoslovil novo zastavo in je pripela nanjo kumica, preblagorodna kontesa Lanthieri iz Gorice, prelep trak. Na to sme pa šli v procesiji po vasi pojoč pete litanije Matere B, po litanijah pa je bil v cerkvi blagoslov z Najsvetejšim. Nato smo pa hiteli k g. Bonetu na veselico, katero nam je priredila Marijina družba s sodelovanjem pevskega zbora slapskega izobraževalnega društva. Smemo reči, da so nam Slapenci pripravili lep in vesel večer. Vse nam je ugajalo: igra „pri gospodi“, zlasti pa zvenko petje, prihajajoče iz mladih slapskih grl. Vrhutega pa, kdo bi si bil mislil, da bomo našli na Slapu zbrano tako odlično gospodo, pa tudi imenitno kumico! Počastil je Slapence s svojo navzočnostjo visokorodni gospod grof Karol Lanthieri iz Vipave s svojo hčerko Klementine, ki je bila kumica novi zastavi. Navzoč je bil tudi g. notar iz Vipave s svojo gespo soprogo. Bog nem je podaril krasno vreme tako, da ni čuda, če je bil prostor veselico in natlačeno poln občinstva. Da, zares, bil je lep dan, katerega Marijina družba slapska sme zapisati z zlatimi črkami v svojo kroniko. Slapinski liberalni gadje se pa pihali od jeze zeleni, pa saj ni čuda, toliko popra naenkrat ne prenese niti — gadjji želodec.

n Novice z Ustja pa pridejo na vrsto v postu, ker so prežalostne da bi jih prinesli za pust.

n Šola v Ložah pokopana. Vsled odloka c. k. dežel. šol. sveta z dne 7. febr. 1906. št. 6926. je predaja za ustanovitev enorazrednice v Ložah odbita.

n Umrla je v Postojni gospa Frančiška Jurca, soproga veleposestnika in veletržca. Dne 9. t. m. ob pol 12. uri je še brala, naenkrat pa se je prijela za glavo in ob 12. uri ji je že zvonilo. Prejela je sv. poslednje olje. V nedeljo, dne 11. t. m. bila

je pokopana. Kmalu že nismo videli tako lepega pogreba. Čujemo, da je njen soprog, g. Franc Jurca storil uprav velikodušno dejanje. Pravijo, da je vsakemu svojemu delavcu dal v spomin 50 K. Bog mu poplačaj, da se je v svoji nesreči spomnil potrebnih delavskih družin!

n V Britofu je umrla gospa Marija Dekleva, soproga trgovca gosp. Leopolda Dekleva.

n Ponesrečil se je Franc Žnidaršič iz Il. Bistrice v parni žagi Josipa Samsa v Trnovem. Prišel je pod strojev jermen. Zlomilo mu je levo roko, levo nogo in rebra na levi strani. Raztrgale mu je vso obleko, celo čevlje na nogah. Še isti dan, 13. t. m. je umrl.

n Čujemo, da je bila že vpeljana preiskava v Medicevi žagi v St. Petru Zadnjič smo namreč poročali, da je že dvema prezalno prste. Veselilo nas bo, če bo ta preiskava tudi dognala, da je bila vzrok nesreč slaba naprava, ne pa nepredvidnost ponesrečencev. Prav bi bilo, da bi se delodajalcu tudi ukazalo skrbeti za ponesrečenca, ker oba beta za dele skoraj nezmožna.

n Ubilo je posestnika Antona Baša iz Jasena pri Il. Bistrici. Kopal je kamenje za zidave in spedkopaval kakih 200 ceatov težko skalo. Kar se skala odtrga in pade nanj. Odrežalo mu je obe nogi pri koljenih, eno roko in ga vsega razmesarilo. Žena in trije otročiči jokajo za svojim dobrim in obče priljubljenim očetom. Bog mu daj večni mir!

n Tatovi se se oglasili pri g. Ludoviku Severju na Rakeku. Skozi kuhinjsko okno so vlemili v peslopje in pokradli v denarju in blagu v vrednosti do 900 K. Vse so prebrskali in razmetali, tako varne so se čutili. Žandarmerija pridno išče.

n Novo cesto bodo začeli graditi letes. Vezala bo Logatec in Žiri.

n Preljubi moj, Notranjček! Zakaj si pa vendar take žalosten? Kaj se ti je pa vendar pripetilo? V 6. številki še besede „klerikalec“ nimaš! Ali imaš mačka? Mogoče! Če si se vseh veselico udeležil, katere si naštel v tem, tebi tako ljubem predpustnem času potem je le še čudno, da živiš. E, mačka že imaš, pa še kakšnega. Pa tudi nekaj drugega te je take poparilo. Ali veš kaj? No, bomo pa povedali: Volitve v Knežaku.

n „Notranjec“ molči, molči kakor grob. O vseh stvareh govori. Piše o Dalmaciji, Srbiji, Crngori, piše o Ogrih Turkih, Francozih; prepíše vse, kar kje bere, same o Knežaku pa sedaj ne črhtne besedice, dasiravno je tako z veseljem povedal o tolovajstvu in četudi mu je ta kraj pred nosom. Zakaj molči? Tako so ga omamile

te predpustne veselice, tako ga je pripravil ob pamet ta predpustni maček, da meni, da svet ne bo zvedel, kako ljudstvo kaznuje liberalne obrekovalce. Kajne, p o š t e n list je ta „Notranjec“?

n Slava zavednim možem v knežski občini! Pokazali so, da ljubijo svoj rojstni kraj in ga ne puste sramotiti od tujcev, še manj pa od demačinov, kakršen je Cesnik. S penosom lahko gledajo na svojo zmago, ne zato, kakor da bi bile kdovekako težko premagati enega Cesnika, saj se liberalci redkesejani med njimi, ampak zato, ker jih je prišla na volišče tolika množica. Tolika vnema in navdušenost se ne dobi za vsakim gričem. Jurščani, Keričani in Šembijci so prihiteli skoraj do zadnjega in ni jih strašile poldrugo ure dolga pot!

n Vse drugače danes solnce sije, so govorili drugi dan po Knežaku ljudje. Nameravali so napraviti slovesen izprevod po prostrani vasi, pa so ga opustili ker bi ga bili liberalci v svoji jezi gotovo skušali motiti; ljubeznivi Cesnik bi bil hitro spet iz muhe napravil slona in tako bi se znalo za par mesecev še zavleči njegovo županovanje. Tega veselja mu pa živa duša ne privoščii. Saj še take pravi, da bo vsaj eno leto še nagajal. Bomo videli.

n Kdo je tolovaj? Ali tisti, ki so knežškega samodržca tri leta pustili pri miru, da jim je kože strojil na hrbtu, ali samodržec sam? Ali tisti, ki je mirne ljudi izžival na nečuden način — saj se je po razsodbi sam izrazil v Zagorju, „da bi še kaj naredil Knežanem, pa se boji, da bi službo zgubil!“ — ali so tolovaji nedolžni ljudje, ki so ga prenašali, dokler se je sploh dale? Ljudstvo je sedilo in strašna je bila ta sedba za prevzetna Cesnikova ušesa!

n „Česnik mora od nas proč!“ take kliče po knežski občini vse, mlado in stare. Ali je sploh mogoč še tu učitelj ki je sovražen od vseh kakor nihče drugi v občini? Kako je mogoče, da bi starši mogli pošiljati otroke k učitelju, ki ga živega ne morejo?

n Vrhpoljska šola. Neva je, lepa je, zlasti Punčuhovo stanovanje je krasno, in stala je z vodovodom vred 34 tisoč kron. In vendar je ves ta vrhpoljski luksuz sila nepraktičen. Šola je tik ob cesti in šolske sobe so v pritličju. Mime šole je večni dirindaj. Vozovi ropotaje, ljudje kriče, mešetarji kolnejo in se pridušajo. Kaj storiti? Tako ne more biti, če ne gospod Punčuh ne bode dobili nobenega „belobungsdekreta“ več! Najpred so pomazali okna, da otroci ne vidijo skozi, pa še ni bilo dobro. Kaj torej storiti? In prišla je rešitev, in zasluge za to rešitev nima nihče drugi, nego slavni občinski odbor vrhpolj-

ski. Le čujte, ljudje in strmite. Tako le so jo pogruntali velemodri in za blagor (?) občine goreči občinski starešini. V slavnostni seji se izvolili za častne občane dr. Tavčarja, dr. Ferjančiča in ne — dr. Božiča, dalje Punčuha, očka Hrovatina in pa — domačega župnika, ki je pa to visoko čast odklonil, ker v svoji ponižnosti se ima za ne vrednega, biti deležen iste časti kot imenovani in za slovenskega kmeta prezaslužni velmože. In zdaj je Bosna rešena. Dr. Tavčar, dr. Ferjančič in ne — dr. Božič bodo kot deželni poslanci v znak hvalečnosti za častno občanstvo izposlovali vrhpoljcem brezplačno eno verigo, katero so svoj čas pripenjali v Ljubljani čez cesto, ko je v „lontovžu“ zboroval deželni zbor, da se ni kalil mir. In s to verigo bodo od zdaj naprej v Vrhpolju vsaki dan med šolskim podukom zaprli cesto Krčmar tata Hrovatin pa bodo dali brezplačno toliko „štofeljcjev“ od obrabljenih buteljk, kolikor ušes ima vrhpoljski šolski otroci. Gospod Punčuh bo de pa te „štofeljce“ brezplačno stavili otrokom v ušesa, da ne bodo niti od daleč slišali cestnega šundra. . . In sad vsega tega? Vrhpoljska šola bo od zdaj naprej vzor-šola in gospod nadučitelj bo lahko čakali z velike nado na — „belobungsdekrete“. Živeli torej velezaslužni najnovejši vrhpoljski častni občani! Živeli pa tudi vrhpoljski občinski očetje, čeprav imate — „zaštofane“ možgane!

n Dne 10. t. m. je zapustil vipavsko dolino g. Janez Skvarča, bivši župnik in duhovni svetnik v Budanjah. Storil je mnogo za Budanje, zidal je novo in krasno cerkev. Vrlemu in požrtovalnemu možu kličemo najprisrčneje: Z Bogom! Bog vas bo plačal, gospod župnik, za vse, kar ste storili dobrega. Mi pa vam bomo za vse hvaležni.

Štajerske novice.

š Grozen detomor. V Žusmu je prišlo orožništvo neko Marijo Paj radi detomora. Truplo novorojenega otroka so našli popolnoma raztrgano. Za nekim pletom se orožniki našli glavo, za drugim obe nogi in ene roko umerjenega otroka. Paj taji in pravi, da se psi raztrgali otroka.

š Burski vojak v mariborski bolnišnici. Minoli teden je prišel v mariborsko bolnišnico J. Paradeiser, ki je bil v burski vojski. Paradeiser je bil avstrijski kadet. Vsled dolgov je moral zapustiti vojaško službo. Šel je v holandsko službo v neko naselbino v Azijo. V neki bitki je bil ranjen in dobiva sedaj 400 K letne podpore od holandske vlade. Od tam

je šel k Burem in se je udeležil znane burške vojske. Sedaj potuje mož po svetu. Ker je rojen v Gradcu, prišel se je zdraviti v mariborsko bolnišnico. Pred nekaj meseci je bil v celjski bolnišnici.

52letna žena zlomila nogo na plesu. 52letna kmetica Fr. Dröbec iz Radenc je šla 11. febr. plesat. Naenkrat je padla s svojim plesalcem in si zlomila nogo nad gležnjem.

š Občinski zastop v Soštanjju je razpuščen in uradni vodja Ferdinand Zofal je imenovan za vladnega komisarja. Med nemškutarji vlada velike veselje. Ta korak vladin zopet osvetljuje, kako rada vstreže vlada nemškim željam, četudi so neopravičene.

š Umrl je v Šmarju slovenski trgovec g. Pintar, 26 let star na posledicah prehlajenja.

š Pretresljiv prizor so doživeli v Artičah dne 20. febr. V kmečki hiši se je obhajala svatba Jožefa Rožmanna. Veliko veselje je vladalo, ki se je pa hipoma spremenilo v veliko žalost. Nevestin oče gre zažgat mali možnarček, a tako neprevidno, da mu puhne strel v levo roko in v lice. Odpeljati se ga morali v breško bolnico.

š Vsled pijače obolel na umu. Mariborskega preveznika Hauselna so oddali na opazovalnico. Mož je zidal novo hišo, a zadolžil se je tako, da je prišlo vse na boben. Vsled žalesti se je udal pijači in obolel na duhu.

š Ogenj je nastal v delavnici mizarja Wicherja v Mariboru. Preveč zakurjena peč se je razpočila in pri tem so se užgale oblanice. Ogenj so pogasili ob pravem času tako, da ni velike škode.

Primorske novice.

p Iredenta v Trstu dela že sedaj na vso moč, da zmaga pri bodočih občinskih volitvah. V boj hoče iti z geslom, da brani mesto in njega upravo proti vladi.

p Hrvaška zmaga. V istrski občini v Vižinadi so zmagali pri občinskih volitvah v vseh treh razredih Hrvatje.

p Najnovejši prekomorski parnik „Sofija Hohenberg“ imenovan je odplul iz Trsta v New Yorka in odpeljal s seboj 650 potnikov. Ustavil se je v Splitu in Gruži, kjer je sprejel še 200 potnikov.

p Na Reki traja splošna stavka delavstva. Okrog 7000 delavcev in delavk štrajka. Vse vejaštvo okoli 2000 mož pod poveljstvom brigadnika Matuška je zbrano. V nekaterih tovarnah je že končana stavka.

p **Vojna mornarica avstrijska** nastopi spomlad osemtedensko peticvanje in obišče več pristanišč Sredozemskega morja. Vojnim ladijam Habsburg, Babenberg, Arpad, Sv. Jurij in Huszar bo poveljeval kontreadmiral Jedina.

p **Star ženin.** V Gorici se je poročil 80letni bivši brivec Fr. Martinelli s svojo služkinjo. Vdovec je bil od lanskega septembra.

p **Na Reki** so se mislili sestati k posvetovanjem hrvaški in ogrski poslanci 18 febr. Ker je pa ogrski državni zbor razpuščen, se je posvetovanje odgodilo na nedoločen čas.

p **V Trstu** se je tudi pričel štrajk kurjačev in mornarjev.

p **Po novi volivni spremembi** dobe tržaški Slovenci enega poslanca, sedaj niso imeli nobega.

p **Zaradi bogoskrunstva** je bil obsojen v Gorici neki Hektor Martinelli na 13 mesečno ječo, ker se je splazil v cerkev sv. Ivana odprl tabernakelj in povžil Najsvetejše.

p **V Batah** so vlomili lopovi v očetno cerkev. Predrli so strehe zakristije in se pe vrvi spustili v zakristijo in odtod v cerkev. V zakristiji so ugrabili dva keliha; v cerkvi so pa vlomili v tabernakelj, ukradli ciborij in vse svete hostije stresli na tla in na stopnjice glavnega oltarja. Take oropano cerkev je našel g. kurat. Ljudstvo je zdihovalo in jokalo, ko je čule o storjenem bogoskrunstvu.

Koroške novice.

k **Ogenj pri plesu ognjegascv.** V Svincu so imeli pretečeni teden ognjegasci svoj predpustni ples. Ker je pa bila peč preveč zakurjena, je nastal ogenj, ki je povzročil malo zmešnjavo. Ogenj so kmalu zadušili in potem se je seveda ples nadaljeval.

k **Ustrelil se je** v Celovcu nadzornik „Credit foncier“ Ludovik Thaler, star 64 let.

k **Žvabek.** Žvabeška občina je imezovala radi zaslug za cerkev, šolo in občino mil. g. prošta dobrlovaškega za čast tega občana.

k **Na Rudi** so tatovi vdrli v cerkev sv. Magdalene, odprli siloma denarne skrinjico in pobrali iz nje ves denar.

k **Duhovniške izpremembe.** C. g. Ivan Dragasnik, provizor v Apačah, je premeščen kot provizor v Tinje; pomožnji kaplan, č. g. Ivan Dolinar je premeščen za kaplana v Šmarjeto v Spodnjem Rožu; za dekanjskega svetovca

v brežkem okraju je izvoljen č. g. Janez Pirker, kanonik v Brežah.

k **Slovenski rojak** g. Pr. Štifter, profesor v Kalugi na Ruskem je bil od ruskega carja odlikovan z redom sv. Vladimira. G. Štifter je sicer štajerski rojak a njegovo narodno srce gorko bije tudi v tujini za koroške Slovence.

k **Pametna naredba.** Občina sv. Tomaž v Timenici je letos precej omejila plese. Gostilničarji morajo plačati za dovoljenje 25 kron; od pustne nedelje pa do 1. septembra pa se sploh ne bo dalo nobene dovoljenje za godbo in ples. To je popolnoma umestno. Ljudje vedno tožije o slabih časih, a koliko nepotrebnega denarja se izda ravno za godbo po gostilnah, kjer se prirejajo vsake nedeljo plesi. Da bi le pametne naredbo hotele posnemati tudi druge občine. Keliko dušnega in telesnega gorja bi manj bile.

k **Iz Podkrnosa** se piše: Naš rojak Ivan Steiner četovodja železnice je umrl v daljni južno zahodni Afriki med zamorci Hereros, ki so se uprli pred letom Prusom.

Südmarka v Rožeku. Velike svote je nabrala Südmarka, katere vporablja za ponemčevanje slovenske mladine. V Rožeku je imela 145 udov, dobila je podpore od glavnega vodstva 900 kron. Obsodbe je vredno, da so glavni agitatorji za to ponemčevalno društvo c. k. uradniki. — Delovanje tega nemškega društva dokazuje, kako nujno potrebna je narodna šola v bližnjem Šent Jakobu.

Velikováška nemška mestna šola kaj lepe vzgaja svoje otroke. Dne 15. februarja so pljuvali razposajeni dečki te šole na šolarice, ki so prihajale od druge strani iz slovenske šole. Gotovo se niso dečki sami izmislili tega sramotenja.

Iz raznih krajev.

Divji lovec na Dunaju. Slov. kat. izobr. društvo „Straža“ na Dunaju si je pridobila zopet novih zaslug za tukajšnje Slovence z uprizoritvijo Finžgarjevega „Divjega lovca“. Dobro nam je še v spominu lanska predstava „Rokovnjači“, dobro se še spominjamo, kako krasno prireditev nam je priredilo takrat naše društvo. Nismo se varali, če smo tudi letos komaj čakali slične prireditve. Vsi smo edini v tem, da je bilo letos še lepše. Že igra sama je lepša, tako domača, da se človeku zdi kot bi bil doma gori na Gorenjskem. Vse je tako domače, tako neprisiljeno. Marsikomu se prilezle med igre selze v oči, da sam ni vedel zakaj.

Neizbriso se nam je vtisnil v spomin krasni prizor pri Sajetovem Juretu pred kovačnico, **ke v giba je** možje kaj bo z vojsko. Nepozabljiv nam est ne skupuh Zavrtnik, ki grabi grunte skupaj. Res krasna prireditev je bila to in vsa čast gre našemu vrlému odboru, ki tako uspešno in požrtvovalno deluje. A sami ne bi bili mogli tega prirediti brez naših vrlih visokošolcev, brez „Daničarjev“. Koliko se trudijo ti gospodje tukaj za prospeh dunajskih Slovencev, vemo same mi, ki smo tukaj. Zato naj bodo pa prepričani, da smo jim hvaležni in da vemo ceniti njih trud. Ob enem jih pa prosimo, da bi nas i v bodoče ne zapustili. Osamljeni smo tu v tujem, zato rabimo opore, ki jo najdemo le v naših vrlih visokošolcih. Hvala jim! Pri predstavi in zabavi je bil najlepši red. Velike nas je bilo skupaj, pa ni bilo niti najmanjšega nerada. Gotovo je to tudi velika zasluga odborova, da je vse tako lepo uredil. Obilna udeležba pa je dokaz, da uživa mlado društvo splošne simpatije. Nekaj Slovencev, le nekaj jih nismo videli med udeleženci. Menda se nas boje, ker imamo v naslovu „kat“. Prav! Kder ni z nami, ga ne pogrešamo. Končno želimo vrlému društvu še najlepšega procvita i v bodoče kakor tudi, da bi nas razveselilo zopet kmalu s kako lepo prireditvijo.

V Londonu je bila letos gospodarska razstava. Nek Viktor Dergis iz Argentine je južni Ameriki je kupil na tej razstavi bika za 77.000 kron. Bik je debil na razstavi prvo nagrado.

Ameriške novice. V mestni bolnici v New Yorku je umrla nenadoma gospa Ivana Montoni roj. Hribar iz Domžal. V Brogthonu je umrl Jakob Fortuna, doma iz Poljan nad Škofjo Loko. V Conemanghu je umrl Franc Kastelic, doma iz Bojanjega vrha pri Št. Vidu na Dolenjskem. Po kratki bolezni je umrl Ivan Krašovec iz Božakovega pri Metliki. — V železniškem rudniku v Eveltetu se je smrtno ponesrečil Franc Klun. Ravnotam se je težko telesno poškodoval Jožef Berlič in je vsled tega tudi umrl. V Frontenau se je ponesrečil Jakob Gerišek, doma blizu Trojan na Dolenjskem.

Drobtine.

Tat v mrtvašnici. V tržaški belnišnični mrtvašnici je 18letni Karol Dolenc iz Ljubljane ukradel neki gospej Fogelini, denarnico. Predrznega tatu so seveda utaknili v luknjo.

Prerokbo. Nek vsenemški učenjak je za l. 1906. napovedal takele vreme: Celote leto 1906. bo bolj mokre ket suho splošno

precej soparno in gerko. Zima bo začetkom mila, končala se pa bo z velikim mrazom, ki bo trajal, do marca, zato se bo tudi pomlad pozno pričela, potem pa bo zelo prijetna. Poletje, najprvo mokro bo potem gorko in soparno, nazadnje zelo vroče. Jesen sprva gorka in lepa prinese spremembo koncem oktobra, tako, da nastopi sredi novembra precej trda zima, ki bo trajala do božiča. Bomo videli, če se bo prerokba uresničila.

Varujte se slabega berila!

V Stralsundu se je nedavno ustrelil 24 letni socialno demokratični agitator. Prebiranje brezverskih liberalnih in socialističnih listov ga je tako zmešalo, da si je vzel življenje.

Samoumor pred poroko.

17letna hči posestnika Pestresa v Temes Furjesu na Ogrskem se je ustrelila tik pred poroko, ker se ni marala poročiti z možem, katerega ji je oče usiljeval. Starši, ne silite otroke zoper njih voljo v zakon!

V Lincu so ondotni liberalci sklicali velik shod. Na tem shodu se ti može, ki imajo tolikrat besedo „svoboda“ na jeziku, glasno ugovarjali proti vsaki molitvi v šoli. Liberalci so res povsod enski.

Kaznovano zasramovanje.

23. junija l. 1872 je imele katoliško politično društvo za češke kraljestvo svoje zborovanje v vasi B. Ta dan je nalašč napravila požarna bramba, kateri je načeloval ondotni nadučitelj, ognjegasco vajo v bližini zborovanja. Med ognjegasci se je posebno eden odlikoval, ki je v obleki jezuita plezal po neki strehi. Na hrbtu je imel tablico z jako sramotilnim napisom. Da bi bila komedija še večja, so drugi gasilci nanj škropili z vodo. Ko se se vsi tej grdi šali dovolj nasmejali stopil je v redovnika preoblečeni gasilec s strehe in šel domov. Svoje zasramovanje je poplačal z zdravjem, kmalu je namreč nevarno obolel. V hudih bolečinah je stokal neprenehoma: Spoznam, da je moje trpljenje pravična kazen božja.

Abesinski cesar in koroške puške.

Abesinski cesar Menelik je kupil pri Petru Wernigu, c. kr. izdelovalcu orožja na Koroškem četvercevno puško, izdelano po načinu, ko ga je Wernig sam iznašel. Ta dogodek je za domačo avstrijsko puškarsko obrt jako zanimiv.

Kočijaž — milijonar. Iz Št. Hipolita je odpotoval l. 1868 v Ameriko neki Josip Šuster. Bil je kočijaž. Ko je umrl, je zapustil 4 milijone, a dedičev ni imel. Doslej še niso mogli dognati, kje se njegovi sorodniki.

Očetov nož. V bližini Solnograda zaposlena dekla je bila zadela v loteriji 1400 K in se napolila vsa vesela demov. Strah jo je bilo hoditi s tem denarjem skozi velik gozd. Naprosila je orožnika, ki ga je slučajno srečala, da jo spremi, kar se je tudi

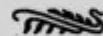
zgodilo. Na koncu gozda se je dekla poslevila, zahvalila in rekla, da bo sedaj že sama prišla do očetove hiše, saj je bila že čisto blizu. Kmalu nato, ko se je orožnik poslovil, je začul za seboj krik, šel je tja in našel deklo na tleh ležeče, oropano in s prerezanim vratom. Poleg nje je ležal nož, orožnik ga je vzel in šel z njim do prve hiše, kjer je naznanil ta umor in pokazal nož. „Očetov je“ so rekli otroci, kar se je pozneje tudi dokazalo.

Oskubena gos. V bližini bavarskega mesteca R. sta se sprla dva sosedata radi podtrešnega žleba. Vsak si poišče odvetnika, da ga zastopa pred sodiščem. Eden izmed teh odvetnikov pošlje svojemu tovarišu, ki je zastopal drugega kmeta mal listič z latinskim napisom in ga da svojemu kmetu, naj ga nese onemu drugemu odvetniku Radoveden je bil kmet, kaj je napisano na lističu in zato povpraša nekega dijaka, ki ga sreča na ulici. Ta mu smeje odgovoriti: zapisano je, Ti skubeš ene gos, jaz pa drugo. Kmet meni, da se dijak norčuje iz njega, zato vpraša nekega profesorja, ki mu da isti odgovor. Tudi sedaj še ne veruje, zato gre k župniku. Ta mu ravnatake prestavi in obenem povabi oba sosedata v bližnjo gostilno, kjer se pričasi vina in pečeni goski obhajali spravo. Ko je čez nekaj časa povprašal odvetnik kmeta, kaj je s težbo, odgovoril mu je kmet: „Častiti gospod! Škoda, da ste prepozno došli. Gos sva sama oskubla, spekla in povžila.“

Rešitev po angelovem češčenju. Na Španskem se obsodili k smrti nekega častnika radi veleizdaje. Vojaki so ga pripeljali na morišče, in vse je bilo že pripravljeno, da ga ustrelje. Tedaj pa zapoje v stolpu zvon za angelovo češčenje. Takoj se oglasi poveljnik: k molitvi! Vojaki odlože namenjene puške, da izmolijo najprvo angelovo češčenje in potem ustrelje častnika. Tudi ta je molil, a tako resno, tako pobožno, kakor še nikdar v življenju. Se nikdar mu ni bilo tako pri srcu kot danes, ko je govoril besede: „Sveta Marija, mati božja, prosila za nas grešnike, sedaj in ob naši smrti uri.“ Toda glej, ni še edmolil zadnje češčenamarje, ko pridirja v naglici jezdec in donese pomiloščenje. To je bila božja naredba. Ni čuda, da ni odslej pomiloščen nobene molitve raje in pobožneje molil nego angelovo češčenje. Nikdar ni pozabil svoje rešitve, ki mu je došla po Mariji.

Po nedolžnem obsojen. Pred več leti so obdžili duhovnika Kudreta, ki je živel blizu Liona na Francoskem, nekega hudega zločina in na podlagi te obdolžitve obsodili na smrt. To kazen so v toliko spremenili, da so duhovnika obsodili na do smrtno delo na galejah (ladiji). V bližini župnišča so namreč našli na grozen način umor-

jeno žensko truplo. Pri mrtvem truplu so našli duhovnikov nož, in usta mrličeva se bila zamašena z robcem, ki je bil last tega duhovnika. Tudi stopinje med župniščem in krajem umora so bile duhovnikovim podobne. Obsodba je bila izrečena in 25 let je že delal Kudret na galejah in šele potem je prišla na dan njegova nedolžnost. Nek hudo dodelec, ki je bil obsojen na 10 let v prisilno delavnico, je smrtnonevarno obolel. Na smrti postelji je priznal pred pričami da je umoril pred 25temi leti neko žensko in je, da bi sum obrnil na duhovnika, vzel v njegovi sobi nož, robec in črevlje, črevlje pa je nazaj nesel v njegovo sobo, ko je zvršil umor. Ta zvižča se mu je sicer posrečila, toda miru pa ni našel noč in dan, vest ga je neprenehoma grizla. Strah pred smrtno obsodbo ga je oviral, da se ni prijavil sodišču. Kudreta so izpustili, povrnili mu vse državljske pravice in mu zopet dali službo. Bil je pa dušno in telesno take zdelan, da ni mogel več svoje službe opravljati. Šel je v pokoj in tu z malo pokojnine 500 frankov preživel še nekaj let. Mirna vest je več vredna nego zlato in srebro. Hudobneži ne morejo imeti pokojne vesti.

Narodno gospodarstvo.

Slabosti naših poslov.

Dober hlapec je dandanes bela vrana vedno jih je manj. Zato pa tudi vsa čast dobremu hlapcu. Vsikdar sem vesel, kadar vidim tako zvesto, dobro dušo, kake boža svoje konje, leti pa se hvaležno ozirajo za svojimi eskrbniki, konj in hlapec se tako razumeta med seboj, kot da imata eno srce in eno dušo. Take hlapce imejte visoko v čisljih! Dajte jim raje boljše plačilo kot drugim in napravite jim še časih po vrhu kako tiho veselje!

Pa imajo tudi svoje muhe ti ljudje muhe, kakor jih imajo naše ženske.

„Čemu pa imate tista-le usnjata očala pri konjski opravi?“ vprašam nedavno voznika.

„No, le pustite mi na miru to“, se odreže osorno možič, „že vem čemu, drugače se mi kenji plašijo!“

Ta voznik ravna sicer s konji, da bi s svojimi otroci lepše ne ravnal, tega nesrečnega usnja od oči pa neče odpraviti. Navadil se je nanj in zdaj misli, da ne more shajati brez njega.

Po klancu navzdol se pomika težko naležen voz. Voz nima nobene zavore, konji ga morajo držati nazaj in hlapec, jezljiv in hudoben, vleče z vajeti nazaj, da bi kmalu

potrgal ubogim param čeljusti od glave, ob enem pa pretepa reveže preko ušes. Oa ne pomisli, kako boli njegov bič, trpinčenje mu je prešlo v mесо in kri, on bje in bje in zjutraj seže najpreje po biču. Drug njegov tovariš pa ima navade, da fliče neprestano živino po negah, da jih priganja, ne pomisli pa, da živina ravno po takem ravnanju postane nezmožna za delo. Če si se kedaj preturdo zadel na kolene, komolec ali na piščal, več kako neznano to boli in uboga žival, naj vleče, ko je vendar na pol pohromljena v kosteh? — Teda hlapec ne more drugače, to brezsrčno mučenje mu je postalo druga narava. Ti ljubi Bogvnebesih, usmili se vendar teh ljudi! Da bi vendar spoznali tudi oni, da se človek tudi nasproti živali lahko smrtno pregreši!

Ena izmej napak naših hlapcev je tudi mokro krmljenje. Rezanica kar plava v vodi in hlapec ne odneha od tega ravnanja. Hlapec je len; ve namreč, da konj potrebuje celo uro, da prežveči suho krmo, za mokro pa potrebuje le pol ure. Kaj to njemu mari! Saj konji niso njegovi, da je le prej gotov, pa je ustreženo njegovi lenobi.

„Ja, ali pa mari škoduje mokro krmljenje?“ me začudeno vprašuješ morebiti cenjeni gospodar. — Ojgovarjam: Prijatelj, mokro krmljenje naj vzame škratelj. Kajti, gotovo krmite konje z nametnom, da bi mu dali s krme meči za delo, da bi se iz nje naredilo meso in tolašča, ne? Vidite, želodec pa ne prebavi nobene krme in brane, v kateri ni sline, ravno tako, kakor naša mati doma ne morejo speči pravega kruha, ako niso popreje testa zamešali z drožmi. Slina ali dreže za konja pa se nahaja v gobcu pod jezikom, kjer so posebne bradavičaste žleze, ki izločujejo slino. Kdor krmil mokro, je vzrek, da pride le silno malo sline mej krmo; ta gre hitro iz želodca naprej in skozi čreva in čez nekaj ur lahko dobiš polovico pokrmljenega sena in evsa v gnoju. Konj prebavi osemkrat več krme, ako jo preje v gobcu dobro oslini, to se pravi, ako dobi suho krmo.

Pa to še ni vse. Velika množina vode, ki jo dobi konj, na ta način škoduje njegovemu želodcu, ki drži samo 16 litrov. Obilna voda ravno tako stanjša in razdreči želodčne sekovke kakor veda tvoj „šnops“ in razdrečen želodčni sok le slabe prebavlja, konji postanejo pri tem napihnjeni kakor morska goba, so počasni, pridejo ob moči, so zlasti za urno, naporno delo kot na pr. za branje nesposobni.

Želodec pri mokrem krmljenju zelo oslabi. Driska in druge bolezni se vdomačijo v hlevu. Živali rade napenja in kolje.

Mokro krmljenje je pa tudi grdo zapravljavanje krme. To so dokazali mnogobrojni poskusi. Poslušajte me dobre vi gospodarji

in go-podinjce, hlapci in dekle, poskusi ne samo pri konjih, ampak tudi pri kravah in prešičih in pitavnih volih.

Ljubi stanevski tovariši! ti imaš rad svoje živino, pokladaj vedno suho krmo. Kadar bo živina žejna, takrat ji ponudi čiste, ne premrzle, ne pretope vode; prisili živino, da bo žrla po času, dobro prežvečila in oslinila, potem bosta tudi želodec in črevesje storila svojo dolžnost brez motenja, mimo grede naj povem, da tudi ti in družica jejte tako, če hočete ostati zdravi in močni. To mokro krmljenje je ena največjih napak naših hlapcev; ljubi gospodar, ne trpi tega nikdar in nikoli, tudi ob največjem delu ne in takrat še manj kot sicer. Ne, ne! Krmite ob pravem času in privoščite konju trohico počitka!

Fr. Pengov.

Št. 3602.

Razglas.

C. kr. deželna vlada v Ljubljani z dne 13. februarja 1906, št. 3602, v zaprtiji političnih okrajev Krško, Rudolfovo in Cernomelj za promet s prešiči.

Z ozirom na to, da se je zadnje čase v ponovljenih primerih iz političnih okrajev Krške, Rudolfovo in Cernomelj zanesla svinjska kuga v druga ozemlja, vkaže deželna vlada zaradi tega, da bi se ubranilo razširjanje svinjske kuge in da bi se izdatneje preprečilo utihotapljenje prašičev iz okuženih in zaprtih hrvaških okrajev glede navedenih treh političnih okrajev dotle, dokler se ne vkrže drugače nastopne odredbe:

1. Prepovedano je izdajati živinska potne liste v teh okrajih. Izjema od te odredbe je dopuščena samo z ozirom na točko 3 tega razglasa.

2. Prepovedano je izvažati žive prašiče za pleme in reje iz teh okrajev, jih uvažati v te okraje in prevažati skozi nje.

3. Dopuščene je izvažati žive pitane prašiče in prašiče za zakol, v ta namen, da se takoj zakoljejo, vendar je v vsakem slučaju za to izprošiti dovoljenje pri političnem okrajnem oblastvu.

4. Svinjski semnji v zaprtem ozemlju se prepovedani.

5. Potrebni gospodarski promet s prašiči med posameznimi okraji je dopuščen, toda pri tem je paziti na morebiti za posamezne okužene vasi in kraje vkažane zaporne odredbe.

Prestopki teh določil, ki stopijo v veljavnost tisti dan, ko se razglase v časopisu „Laibacher Zeitung“, se kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1882, drž. zak. št. 51.

C. kr. dež. vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1906.

Slovartek nenavadnih besed.

Borza. Borza je kraj, na katerem se zbirajo trgovci glede svoje obrti, da se dogovarjajo splošno o trgovskih razmerah in da sklepajo tam trgovske posle. Ustanovitev borz sega daleč nazaj v 16. stoletje. Dandanes so se borze tako razvile, da je brez njih v trgovini, posebno v denarnem prometu, postal nemogoč vsak napredek; saj je na borzah zedinjena ponudba s popraševanjem po blagu; to obojno pa določa ceno v prometu. Borzno gospodarstvo se dotika političnega in trgovskega razvoja držav in narodov. Vplivajo pa borze tudi na vsakega posamnika, česar se pa navadno ljudje ne zavedajo. Če borzno gospodarstvo znatno ne škodi ali koristi njihovemu gospodarstvu.

Inserat. Inserat je neke vrste reklama, in sicer so to tiskana in plačana oznanila po časniki. Inserati so zelo važna reklama in donajajo trgovcem obilne obresti, časnikiarjem pa mnogo denarja. Nek angleški list dobi na leto samo od inseratov 12 milijonov kron. Z denarjem, ki mu ga donajajo inserati, nastavlja časniki po večjih mestih stalne dopisnike in plačuje jako mastno dopise, ki jih pišejo najbolj učene glave. Po inseratih dobiva list sredstev za vsakdanje brzojave, ki stanejo ogromne vsote. Tako postane list vsestransko zanimiv in točen. Radi tega dobi časniki več ugleda, radi tega zopet več inseratov, in tako se uredniški in inseratni del podpirata med seboj časniki v prid.

Za smeh in kratek čas.

Pri sodniji. Sodnik: „Le kar priznajte svojo krivdo, saj vam nič ne pomaga, če tajite.“ 02 Zatoženc: „To ni kar tako, gospod sodnik; zadnjič so me celo oprostili, če bi bil prav moral najmanj dve leti sedeti.“

Iz šole. Mati: „Janezek, zakaj si pa tako zatekel za ušesi?“ — Janezek: „Eno sem dobil za ušesa.“ — Mati: „Pa so te tako zelo?“ — Janezek: „Saj me je tudi udaril gospod nadučitelj.“

V delavnici. Mojster: „Odkar nam je urar popravil uro, pa nič več ne bje.“ — Vajenec: „Gospod mojster, dajmo še vašo ženo k urarju.“

Zakaj ni zadel. Mojster: „Poldek, pojdi v loterijo, da ti napišejo številke, ki so bile včeraj v Gradcu vzdignjene.“ — Ko je Poldek prinesel listek iz loterije. Mojs'er (jezen): „Ne ene številke zadel! In to vse zato, če človek pošlje takegale butca v loterijo.“

Ne vedno. Zdravnik: „Gospa, ali ta-le vaš sinko vedno leclja?“ — Gospa: „O, samo takrat, kadar govori.“

Kdo bolj laže. Kljukec: „Veš, ko sem bil oni dan na Dunaju, pa sem videl mladega človeka, ki je prav dolgo pesem igral na klavirju in sicer s prsti na nogi. Nazadnje je eno bolj kratko zalgal na istem klavirju celo s svojimi kurjimi očesi.“ — Gostobesednik: „Kaj bo to! Jaz sem bil pri stricu v Gradcu. Peljal me je h koncertu in tam so igrali neko lovsko pesem. Ko se na koncu pesmi oglašil lovski rog, skočita v dvorano dva psa. tečeta naravnost nad nekega gospoda, ki se je pical zalec in bi ga bila popolnoma raztrgala, če bi jih ne bili ljudje odpodili.“

Tolažba. Bolnik toži zdravniku. „Pomislite, gospod zdravnik, nobena jed mi ne diši. Kaj bo to?“ — Zdravnik: „Bdite veseli, zdaj je vse tako drago.“

Pri sodniji. Sodnik (govori moderno): „Kaj pa je on?“ — Zatoženc: „Vse, najraje pa pečenko in salato.“

Ohranitev zdravja in varčnost sta tako važna za vsakogar, da je treba vestno vpoštovati vse, kar ji speši. Zato se tudi našim gospodarjem ne more priporočati dovolj toplo, da ne smejo nikoli več rodbinske mize puščati brez Kathreinerjeve Kneippove sladne kave. Nepomešana ali obilo dodana zrnat. kavi, je glede okusa in zdrave tečnosti vzor kavnine pijače, ki se je ne odreče nihče več, kdor je spoznal nje dobrodejne učinke. Zlasti vsaka skrbna gospodinja takoj opazi radostnega srca, kako izdaten prihranek v pospidinjstvu dosega z uporabo Kathreinerjeve kave. Treba pa je paziti na to, da ima samo pristna Kathreinerjeva kava v zaprtih izvornih zavojih z varstveno znamko „šupnik Kneipp“ tako odlično prednost okusa po zrnati kavi. Posebno ne moremo dovolj iskreno svrati pred vsami odprto odtehtovanimi oprazenimi izdelki.

Krepkega dečka

ki ima veselje do pekarske obrti sprejme pod jako ugodnimi pogoji v uk **Lovro Sušnik** v Skofji Loki 392 D 5-2 Nastop takoj

„Slava Mariji“

ob tristoletnici Marijine družbe se še vedno dobi v „Kato. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod.

Čakati

ne smete, da bi bilo prepozno, marveč imete doma vedno Fellerjev lepo dišeči rastlinski izvlečni fluid z znamko „Elsafuld“ kot obrambno sredstvo pred mnogimi boleznimi. Fellerjev fluid učinkuje naglo in sigurno pri pretinskih in revmatičnih boleznih, trganju po uših, bodiljah, krčih, boleznih v rokah ali nogah, glavo- in zobobolu, trganju v križu, boleštim v živčevju in kitah, izpahnenju, dalje influenci, migreni itd., odpravi slabost, utrujenost, vnetja, pomanjkanje sapa, utripanje srca, lajša napade mrlice, kašelj, bripavost, nervoznost, bolečine v vratu, sluzi, slabemu teku, slabostim, pehanju. Dvanajst malih ali 6 dvojnatih steklenic stane 5 kron, franko 24 malih ali 12 dvojnatih 8 K 60 vin. in 48 malih ali 24 dvojnatih steklenic 16 K franko pri izdelovalcu E.V. Fellerju, lekarju v Stabci, trg Elsa 10. Hrvaško. Varujte se ponarejanj. — Priporočiljive so Fellerjeve Rabarbara odvajalne kroglice z znamko „Elsa-kroglice“, 6 škatlic za 4 krono tranko; te učinkujejo čudovito pri boleznih v želodcu vseh vrst zaprju, gorečici, pehanju itd.

442 D 1

V predilnico in tkalnico v Litiji se sprejme večje število delavk v trajno delo. Glasom naših izplačilnih knjig morejo zaslužiti izurjene delavke 12 do 16 K in tudi več na teden. — Poleg tega dobe samske deklice, v kolikor je prostora na razpolago, brezplačno stanovanje v prostornih spalnicah, kjer je odmenjena za vsako osebo ena postelja s predalom, ki se zapre. Poleg tega jim je na razpolago svečava in kurjava ter del vrta za zelenjavo in cvetje. Podrobnejši pogoji in čas vsprejetja naj se poizvedo pismenim potom pri tvrdki

365 2-2

Schwarz, Zublin & Co v Litiji.

Skrb vsake gospodinjice je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdrava v prospeh in poci, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakopovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavojce z varstveno znamko župnik Kneipp.

== Tri nove == Spillmannove povesti!

Izboren vspeh, katerega so dosegli slovenski prevodi krasnih Spillmannovih povesti v prvi vrsti „**Praški judek**“ in „**Zrtev spovedne molčečnosti**“ nam je dal povod, da smo pričeli hitreje izdajati zbirko Spillmannovih povesti in podajamo danes slovenskemu ljudstvu in mladini tri nove snopce:

V. zvezek: **Ujetnik morskoga roparja.** Povest. 40 vin., trdo vez. 60 vin., po pošti 5 vin. več.

VI. zvezek: **Arumugam, sin indijskega kneza.** Povest. 40 vin., trdo vez. 60 vin., po pošti 5 vin. več.

VII. zvezek: **Sultanovi sužnji.** Carigrajska povest. Cena 60 vin., karton. 80 vin., po pošti 10 vin. več.

Ne bomo se na tem mestu bavili z vsebino teh povesti, rečemo le, da ni samo skozi in skozi mi-kavna in zanimiva, temveč tudi zelo podučna; povesti se pripravljajo same in si bodo pridobile obilo prijateljev. — Kdor hoče brati mične povesti, naj seže po njih; s pridom in zanimanjem jih bodo brali odrasli in mladina. Posebno starši in vzgojitelji skrbite, da dobi mladina v roke Spillmannove in Kristof Šmidove povesti; napravili ji boste s tem mnogo veselja, še večje vrednosti pa bo dušni prid in nagib k čednosti, ki ga bo zajemala mladina iz teh spisov; z dobrim berilom se doseže česče več kot s pogostim svarjenjem.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Prilhodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 8. marca 1906.

Loterijske srečke.

Dunaj, 24. februarja	12	52	76	89	45
Gradec, 24. februarja	72	90	10	1	53
Trst, 17. februarja	73	55	5	29	50
Linc, 17. februarja	63	4	36	60	42

Podpisani sl. občinstvu uljudno javi, da bode ordiniral vsak torek

v Ilirski Bistrici

v hotelu „Ilirija“ za zobobolne.

Vsakovrstne plombe, operacije, vstavljanje novih zob in celih zobovij itd. itd.

Dr. A. Praunseis,
324 a zobozdravnik v Ljubljani.

Lepa priložnostna darila!

Krasna darila za raz. prilike kakor ure, verižice, križce, obeske, prstane, zapestnice, sploh narazličnejšo zlatino in srebrnino v modernem secesionističnem slogu po najnižjih cenah priporoča p. n. občinstvu,

Fran Cuden
urar in trgovec v Ljubljani,
Prešernove ulice, slijalnica na Mestnem trgu.

Novi ceniki tudi po pošti brezplačno. 256 52-51

Sirolin

Povečuje slast do jedi in težo telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, nočno potenje.

2209 D 44-13

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarih, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci
množestvilni profesorji in zdravniki.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo, zahtevajte vedno: izvirni zavitek „Roche“.

F. Hoffmann — La Roche & Co.,
Basel (Švicla).

Roche

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

Proti revmi, protinu, trganju v udih, krču, ischias, boleznim na živcih, ni boljšega sredstva kot

Sapomenthol.

Dokaz: Rabi se na III. med. oddelku c. kr. splošne bolnice na Dunaju, stotine zdravniških priznanj, tisoč zahvalnih pisem ozdravljenih oseb. Cena lončka K 1-40, velik lonček K 5-—.

Po povzetju razpošilja edini izdelovalec
lekarnar **Evgen Matula**
240 5-4 Radomysl 14 pri Tarnovu.

Največji napredek nove dobe!

Neobhodno potreben v pralnici je sloviti v kuhinji Neobhodno potreben

Minlos ov prašek za pranje

Kot en mož se ga oprijemljejo milijoni

Pristen le s to varstv. znamko.
Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.
Na debelo pri **L. Minlosu na Dunaju, 1.**
Mölkorbastei 3. 39 D 24-8

Semenska trgovina

edina na Kranjskem strokovno urejena in odlikovana, na drobno in debelo, mnogovrstnih **poljskih, zelenjadnih in cvetličnih** semen, katera so zanesljivo kaljiva in jamčim za kakovost. Dalje se dobe mnogovrstne cvetlice v lončih, preparirane **palme**, suhi vencel. Na razpolago sveži vencel v šopki s travki in napisli in vsi v to stroko spadajoči predmeti po prav nizkih cenah. Cenik za leto 1906 brezplačno na razpolago. 2614 D 10-5

Z odličnim spoštovanjem
Alois Korsika v Ljubljani.

Postavno varovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.
Edino pristen je Thierryjev
2630 D balzam 52-9
le z zeleno znamko „redovnica“.
Starostavno neprekošno
proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, pramlim boleznim, influenci itd. itd.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali ena velika specialna steklenica s pasent. zmaškom K 5-— franko.
Thierryjevo centifolijsko mazilo,
posebno znano kot non plus ultra
proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar napri.

Lekarnar **A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Slatini.**
Brošura s tisoči originalnih zahvalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Podpisani slav. občinstvu uljudno javi,
da bo de ordinaral vsako soboto

v Škofjiloki

v stanovanju gospoda dr. Zaključčka na zobobolne.
Vsakovrstne plombe, operacije, vstavljanje novih zob in celih zobovij itd. itd.

Dr. A. Praunseis,
zobozdravnik v Ljubljani
234 D 26-3

182 D 49-6

Klauerjev
„Triglav“
je najbolj zdrav izmed vsch likerjev.

Pravi in pristni Triglav
izdeluje edinole
J. KLAUER, Ljubljana.

+ Suhost

Edino izborna kreplilno in okrep. sredstvo, porabl. od mnogih zdravnikov glasom sprič. v lastn. rodbinah z izbornim učinkom je **Demotogen kreplilna in redilna moka**, ako se hoče doseči prejšjo **debelost** izredno dobro sredstvo. V šestih tednih 30 funtov konst. Z 11 najvišjimi odlikami, tudi „Grand Prix“ odlikovan. Strogo resno, prekosi dokaz. vsa druga redilna podob. sredstva. Vel. izv. zavoj okola 250 gr. le kron 2-50. — Razpošilja centrala: **Balsar, Dunaj III, Hauptstrasse 50.** Tudi v lekarnah in drogerijah zahtevaj izrecno Demotogen, vs drugo enako odločno zavrnj. — V Ljubljani naprodaj v drogeriji **Anton Kane, Šelenburg. ulice. 1904 D 10**

Zastonj
in poštine prosto
svoj najnoviši cenik o novih razglednicah za god in Jožefovo, cvetličnih umetniških in velikonočnih kartah od 1 K 100 kom. višje **Jak. Lust, Dunaj XX., Wallensteinstrasse 20.**
311 D 3-3

Pozor! Cerkveniki!
Knjižica umetnega pritrkavanja s 50 kom. in spajočimi pesnimi s peresom tiskanu uprav elegantno se priporoča za znižano ceno 70 vin. Dobiva se pri izumitelju **Fr. Gruden, Retze 6, p. Vel. Lašče.** 421

O joj!

Zadušili me bu ta hudi kašelj!

Proti kašlju, hripavosti in zlezli naglo in gotovo učinkujejo **Eggerjeve pastile** 1996 za prsa. D 16 Izboren okus imajo in ne motijo teka. Škatljica 1 K in 2 K. **Škat. za poskus 50 v.** Dobivajo se v vseh avstrijskih lekarnah.

Hura!

Eggerjeve pastile so me naglo osvobodile.

MASTIN

ali doktor pl. Trnkoczy-jev kranjski prašek za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, perutnino, konje.

Najboljši dodatek krmi, dietično sredstvo za p tanje. Dobil tisoče zahvalnih pisem. Na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju najvišje medajle. — 1 zavoj velja 50 vinarjev in se dobi pri vseh trgovcih; po pošti po 5 zavojev iz glavne zaloge: **Lekarna Trnkoczy, Ljubljana. — Trgovci itd. dobijo 2449 D 12-4 popust.**

Služba cerkovnika in organista se odda
s 1. majnikom t. l. v Možici na Koroškem. Prosilci, ki so orgljarsko šolo dovršili, naj se do dne 1. aprila zglasijo pri cerkvenem predstojništvu, pri katerem se tudi natančneje poizve. 428 3-1

Dela za novo šolo v Hruševju
pri Postojni se bodo oddala na javni dražbi dne 25. marca t. l. **Krajni šol. svet v Hruševju**, dne 25. februarja 1906. 443 **Matej Milharčič.**

UČENCA od 15 do 16 let starega, čvrstega in poštenih štarišev sprejme takoj v pouk **V. Rihar**, strojarski mojster v Polhovem gradu. 312 D 5-2

Begonije 3 letne čebuljice z velikimi cvetkami v 7 gl. barvah in sto senčnatimi barvami po 20 vin. Iste s kodra, stimi velikimi cvetkami do 16 cm. premera. Krasna novost po 40 vin. Polno cvetenje, ki jih ni lahko ločiti od rož in kamelij, po 30 vin. Izbrane čebuljice, ki dajo le najlepše cvetke, najlepše izmed 100.000 odbranih, po 60 vin. — Komad po 60 vin. so tudi prijetno dišeče, bradaste z rudečo ali belo sredino, bakreno rumene, lisaste itd. Ako se v zame 50 čebuljic begonij ene vrste, dobi 50 % ceneje. — Moje begonije ne zahtevajo nobene posebnosti; prenašajo mraz, vročino, sonce in senco, ljubijo vlago, a rasto tudi v suhem. Čebuljica da na stolne cvetov tekom leta. Dalje se dobe: **Gloksinije, georgine, lilije, gladiole, kane, gale, šmarnice, deteljice, konifere, 50 vrst zimskih, večletnih rastlin, 30 vrst kakt, mnogo novih vrst, vse za okna ali vrt, gotovo cvete. Izredno po ceni. — Nprekosljivo naglo delujoči rastlinski gnoj. Zahtevajte ilustr. cenik.**
Josip Suza, Pottenstein
št. 19, Češko 239 D 5-4

Koverta s firmo
in **trgovske račune**
priporoča
Katoliška tiskarna.

Zaloga bališč za neveste.

Priporočljiva trgovina!

Najbolje in najceneje se kupi blago v veliki izbiri za ženske in moške obleke pri občeznani domači trgovini

Češnik & Milavec
(pri Češniku)

Lingarjeve ul. Ljubljana Špitalske ul.

Velika zaloga najnovejšega sukna, štofa, kamgrna, hlačevine za moške obleke, za ženske obleke najnovejše modno, volneno blago v vseh barvah, perilni kambrik, saten, kotenina, pisana in bela, platno in mnogo drugega. 313 26 2

Postrežba točna in poštena.

Postrežba točna in poštena.

Zaloga bališč za neveste.

Prava Roskopf Patent gl. 3 50.

gl. 3-50.

Tvrška Roskopf Frer v Švici mi je naročila, naj prodajam njene prave Roskopf patent anker uremontoir re s sidro, ki je stala do slej še enkrat toliko, za ceno gl. 3:50. Ta orodaja traja e kratko dovo, dokler je kaj zaloge in ima namen, cenjenim odjemalcem pokazati razloček med pravo Roskopf-patent in takozvano „sistem Roskopf-uro“.

Prava Roskopf-patent-ura gre 36 ur, ima s stekl. pokr. kolesje s sidro, teče v rubinih in služi lahko 25—30 let; nasprotno postane „sistem Roskopf ura“ nerabna po nekaj letih. Vsaka prava Roskopf-patent ura ima plombo, pism. jamstvo s tvrdko „Roscopf Frer“ v Chause de Fonds (Švica) v zadnjem plašču na 5 let. Ako ura ne ugaja, se zavežem, da tekom 30 dni vrnem celo svoto. Pošilja proti povzetju glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko 102 D 4

Maks Böhnel, Dunaj IV., Margarethenstrasse 38.
Zahtevajte zastoj in franko moj veliki cenik s nad 1000 slikami o vseh vrstah ur, zlatne in srebrne.

Pozori!

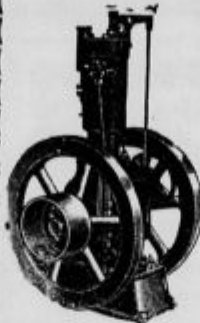
Posestvo z vsemi gospodarskimi poslopji v Zgor. Pirničah 26 pri Medvodah na prodaj skupno ali posamično. Več istotam. 446 1-1

Kože lisic, kun, vider, dihurjev itd. kupuje po najvišjih cenah — 422 1 Fran Tršar, strojar, Vrhnika.

Zobotrebce

kupuje v vsaki množini, posebne fine blago po najvišjih cenah. 419 1-1

Fran Stampfel-ova vdeva.
Ljubljana, Zvezda.

Najboljši in najcenejši amerlkanski motor za bencin

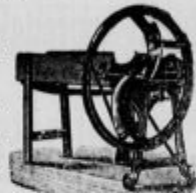
za kmetijo in obrt, od dve do pet konjskih moči. Jednostaven, zanesljiv, trpežen in popolnoma samodelujoč. Cena od K 1350 do K 2200. Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravila lahko sam 2616 D 26—5 preskrbi. — Dobivajo se najbolje pri

Karol Kauscheka nasl.

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Tudi vsi poljedelski stroji kakor: mlatilnice, slamoreznice, vrtila, čistilnice, mlini za sadje in grozdje, preše itd. Traverze, cement, štorja, okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpolago.

Stanje vlog 30. nov. 1905: Preje: **Gradišče 1**, sedaj: Denarni promet od 1. jan. do 30. nov. 1905: čez 11 milijonov kron. **Kongresni trg 2, 1.** 30. nov. 1905: čez 50 milj. K.

Lastna glavnica K 214.843-38.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!
Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vložnih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 30. nov. 1905: K 11,173 979 02. Denarni promet od 1. jan. do 30. nov. 1905: 50,407.689 54.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštomhranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1905. 2617 D 26 - 5

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškočjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podj. in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano, **Josip Jarc**, veleposestnik v Medvodah, **Dr. Andrej Karlin**, stolni kanonik v Ljubljani, **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani, **Matija Kolar**, župnik pri D. M. v Polju, **Ivan Kregar**, svet. trg. in obrtne zbornice v Ljubljani, **Francišek Leskovic**, zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, **Ivan Pollak**, tovarnar v Ljubljani, **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani, **Greg. Šibar**, župnik na Rudniku.

Ljubljana

Pred Skofijo 3

Josip Kordin

Ljubljana

Pred Skofijo 3

priporoča

== svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen ==
kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velikanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah.

Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

167 D 26—5